

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психології, педагогіки і туризму

Кваліфікаційна робота бакалавра
на тему: «Регіональні особливості розвитку туризму в країнах
Південної Америки»

Допущено до захисту
«___» травня 2021 року

Завідувач кафедри
психології, педагогіки і туризму
д-р. пед. наук, проф. Матвієнко О. В.

(підпис)

студентки групи Т 01–17
факультету перекладознавства
освітньої програми
Туристичне обслуговування
за спеціальністю 242 Туризм
Вінніченко Марії Валентинівни

Науковий керівник:
кандидат географічних наук, доцент
Кучерява Ганна Олександрівна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТУРИЗМУ.....	6
1.1. Місце туризму в світовій економіці.....	6
1.2. Туристсько-рекреаційні ресурси як основа розвитку туризму....	9
1.3. Методи дослідження.....	13
РОЗДІЛ 2. ПЕРЕДУМОВИ ТА ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В КРАЇНАХ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ.....	19
2.1. Характеристика туристсько-рекреаційного потенціалу.....	19
2.2. Інфраструктурні можливості в контексті розвитку туризму в регіоні.....	35
РОЗДІЛ 3. НАЙПОПУЛЯРНІШІ ТУРИСТИЧНІ НАПРЯМИ СЕРЕД КРАЇН ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ.....	41
3.1. Ранжирування та групування країн Південної Америки за показниками розвитку туризму.....	41
3.2. Ключові проблеми розвитку туризму в країнах Південної Америци.....	50
3.3. Найпопулярніші туристичні напрями серед українських туристів у південноамериканському регіоні.....	55
3.4. Перспективи співпраці у галузі туризму між Україною та країнами Південної Америки.....	57
ВИСНОВКИ.....	61
РЕЗЮМЕ/RESUME.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

У сучасному світі туризм є важливою складовою світової економіки та життя суспільства. Все більше країн розуміють необхідність розвитку власного туристичного потенціалу. Одним з головних факторів цього процесу є наявні туристичні ресурси та їхня привабливість для відвідувачів.

Американський туристичний регіон зараз є третім за масштабами міжнародного туризму, і має частку на рівні 15,9 % від загальносвітового туристського. Частки окремих субрегіонів розподіляються таким чином: 10,6% – субрегіон Північна Америка; 2,3% – Південна Америка; 2,2 % – країни Карибського басейну; 0,9 % – Центральна Америка.

У розрізі субрегіонів спостерігаються значні диспропорції. Так, помітно виділяється Північна Америка, яка нині концентрує майже 60% усіх прибуттів у регіон і 75% усіх надходжень від міжнародного туризму, що обумовлено провідними позиціями на туристичному ринку США, Канади та Мексики, які входять до рейтингу 20 найвідвідуваніших країн світу.

Регіон Карибського басейну, який щороку відвідують більше 20 млн. туристів, лише нещодавно поступився другим місцем країнам Південної Америки за кількістю туристичних прибуттів. Особливої уваги заслуговують також і показники середньорічного зростання кількості туристів, які усіх субрегіонах Америки були достатньо високими. При цьому найкращими результатами відрізняється субрегіон – Центральна Америка, який нарівні з субрегіоном Північно-Східна Азія (здебільшого Китай) належить до так званих регіонів бурхливого туристичного розвитку і має середньорічні темпи приросту – 8,4 %. Регіон стає улюбленим місцем відпочинку й дуже затребуваний туроператорами з усього світу.

Загалом, країни Південної Америки мають великий потенціал для популяризації туризму, але через економічні показники та ряд інших проблем,

розвиток туристичної сфери дуже повільний. Актуальність теми кваліфікаційної роботи обумовлена недостатньою кількістю інформації про країни Південної Америки. В роботі представлено комплексне вивчення туризму в країнах Південної Америки та виявлення туристичних особливостей кожної країни регіону.

Проблемам вивчення туристсько-рекреаційних ресурсів країн Південної Америки присвячені праці багатьох вчених-географів, економістів. В Україні найбільш глибоко даною проблематикою займаються О. О. Любіцева, М. П. Мальська, Є.В. Ростов та ін.

Метою кваліфікаційної роботи є виявлення регіональних особливостей, проблем та перспектив розвитку туризму в країнах Південної Америки

Для досягнення цієї мети були сформульовані наступні **завдання**:

- розкрити сутність туризму як суспільно-економічного явища;
- охарактеризувати передумови та фактори розвитку туризму в країнах Південної Америки, зокрема проаналізувати туристсько-рекреаційний потенціал та інфраструктурні можливості країн регіону;
- на основі застосування методів ранжирування та групування виявити регіональні особливості та найпопулярніші туристичні напрями серед країн Південної Америки;
- виявити проблеми розвитку туризму в країнах Південної Америки та перспективи співпраці у галузі туризму між Україною та країнами даного туристичного регіону.

Об'єктом дослідження є туризм в країнах Південної Америки.

Предмет дослідження – регіональні особливості, проблеми та перспективи розвитку туризму в країнах Південної Америки.

Робота написана на основі аналізу літературних джерел, зокрема монографій, підручників, посібників таких авторів, як Амоша О.І. [2], Багрова Л.О., Багров М.В.[3], Бобкова А.Г. [6], Головченко В. [12], Зорін І.В., Квартальнов В.О. [18], Кузик С.П. [21], Лук'янова Л.Г. [23], Мальська М.П.

[26], Мироненко М.С. [30], Ніколаєнко Д.В.[31] та ін., а також використовувалися матеріали періодичних видань та інтернет-джерела.

В процесі виконання роботи було використано такі *методи дослідження*, як:

- філософські;
- загальнонаукові (аналіз і синтез, індукція, дедукція, узагальнення, систематизація);
- конкретно наукові(ранжирування, групування).

Інформаційну базу дослідження становлять статистичні дані Всесвітньої туристичної організації (ВТО), а також Світового атласу даних.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає у можливості використання результатів дослідження для популяризації країн Південної Америки в контексті розвитку туризму серед українських громадян. Також матеріали кваліфікаційної роботи можуть бути використані туристичними операторами та агенствами, які працюють за туристичним напрямом «Південна Америка».

Новизна роботи полягає у розкритті маловивчених латиноамериканських країн в контексті розвитку туризму, визначенні регіональних особливостей розвитку туристичної сфери в регіоні.

За результатами дослідження опубліковано тези доповіді на тему: «Місце та роль туризму в економіці Бразилії», які подано для участі в конференції «ADORBEMPERLINGUAS. ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ МОВИ» (Київ, 13-14 травня 2021р.).

Структурно кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Текстова частина роботи доповнена ілюстративним та схематичним матеріалом.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТУРИЗМУ

1.1. Місце туризму в світовій економіці

Туризм суттєво впливає на розвиток економіки будь-якої країни. Туристичний потенціал різних держав – складне для однозначного трактування і оцінки поняття. Даний факт багато в чому залежить від того, що основою туристичного потенціалу є різні за своїм походженням і суті об'єкти культурної, природної, а також історичної спадщини кожної конкретної держави. При цьому значний вплив на показники тієї чи іншої країни надають кілька зовнішніх чинників політичного, економічного, культурного, соціального, а також психологічного характеру.

В даний момент роль туризму в усьому світі постійно зростає, це пов'язано зі збільшенням впливу туризму на роль в житті людей, а також на економіку країн в цілому. Велика частина послуг в туризмі реалізується з найменшими втратами, туризм впливає на світову економіку.

Туристичні фірми в сучасних умовах ринкової економіки більшою мірою усвідомлюють значущість і необхідність розробки нових послуг і продуктів. Сучасний рівень туристичних послуг можна забезпечити лише за умови тісної взаємодії міжнародних і національних фінансових установ, сектора зв'язку і комунікацій, банківських мереж. Високий дохід даних галузей обумовлений, зокрема, і постійним зростанням обсягів реалізованої туристичної продукції[6].

В цілому економіка туризму, тобто разом з пов'язаними галузями, забезпечує близько 10% світового ВВП. За даним показником туризм випереджає хімічну промисловість, сільське господарство, освіту, автомобілебудування, сектор банківських послуг і наближається до добувної промисловості. Це свідчить про тісний рівень господарських зв'язків туристичної галузі з іншими галузями національних економік на стадії

проміжного споживання, отже, кризові або позитивні процеси будуть надавати сильний ефект на їх спільну діяльність.

За обсягами зайнятості туризм перебуває на четвертому місці в світі, забезпечуючи близько 107 млн. робочих місць або 3,6% від загальносвітового показника і поступаючись сектору освіти, роздрібної торгівлі та сільському господарству. Поряд зі зв'язаними галузями економіка туризму забезпечує працевлаштування 286 млн. чоловік[28].

У більшості країн є два вихідних. І саме тому за статистикою найбільшу частку займає туризм вихідного дня weekend holiday (2-3 дні), далі йдуть тижневі туристичні поїздки (6-7 днів), значно меншу частку займають 8-12 - денні тури, всі інші, більш тривалі туристські поїздки випадають з статистики через малий показник в загальній масі.

Туризм є фундаментальною основою економіки багатьох розвинених країн і країн, що розвиваються. Основу сучасного туристичного ринку, як в якісному, так і в кількісному відношенні становлять оплачувані відпустки працівників. Останнім часом в туризмі зростає роль ділових поїздок, а також подорожей осіб пенсійного віку. Розмір і ступінь впливу міжнародного туризму в світі можна оцінити за такими показниками:

1. Економічне зростання і соціальний прогрес призвели до розширення об'єму не тільки ділових поїздок, але і поїздок з пізнавальними цілями.
2. Удосконалення всіх видів транспорту здешевило поїздки, зробило їх можливими для багатьох верств населення.
3. Збільшення числа найманих робітників і службовців в економічно розвинених країнах і підвищення їх матеріального і культурного рівня підвищили їх прагнення до духовних і пізнавальних цінностей.
4. Інтенсифікація праці і отримання працівниками більш тривалих відпусток припускають необхідність більш змістовного відпочинку.

5. Розвиток міждержавних зв'язків і культурних обмінів між країнами привів до розширення міжособистісних зв'язків як між, так і всередині регіонів.

6. Розвиток сфери послуг стимулював технологічний прогрес в області телекомунікацій, збільшив зацікавленість у відвідуванні різних країн і регіонів.

7. Ослаблення обмеження на вивіз валюти в багатьох країнах і спрощення прикордонних формальностей також стимулює розвиток туризму.

Економічні можливості розвитку туризму в міжнародному масштабі створили сприятливі умови для розвитку організаційно-економічних процесів в окремих країнах. Для багатьох з них міжнародний туризм є[4]:

- найважливішим джерелом валютних надходжень;
- фактором, який стимулює зростання платіжного балансу;
- потужним стимулом розвитку і диверсифікації багатьох галузей (виникають як підприємства, так і окремі галузі, обслуговуючі сферу туризму).

Сучасний туризм як економічне явище:

- має індустріальну форму;
- виступає у вигляді туристського продукту і послуг, які не можуть накопичуватися і транспортуватися;
- створює нові робочі місця і виступає найчастіше піонером освоєння нових районів і каталізатором прискореного розвитку національної економіки;
- виступає як механізм перерозподілу національного доходу на користь країн, що спеціалізуються на туризмі;
- є мультиплікатором зростання національного доходу, зайнятості і розвитку місцевої інфраструктури і зростання рівня життя місцевого населення;
- характеризується високим рівнем ефективності і швидкою окупністю інвестицій;
- виступає як ефективний засіб охорони природи та культурної спадщини, оскільки саме ці елементи становлять основу його ресурсної бази;

- сумісний практично з усіма галузями господарства і видами діяльності людини, оскільки саме їх диференціація і дискретність і створюють ту різницю потенціалів рекреаційного середовища, яка викликає потреби людей до зміни місць і пізнання.

Таким чином, туризм здатний надавати активний вплив на економіку регіону (або країни), в якому він розвивається, на його господарську, соціальну та гуманітарну основи.

Туризм як вид соціально-культурної діяльності та як індустрія, яка виробляє послуги, необхідний для задоволення потреб, що виникають в процесі подорожей, являє собою найважливішу сферу економіки, подальший розвиток і вдосконалення якої сприятиме збільшенню доходів держави.

1.2. Туристсько-рекреаційні ресурси як основа розвитку туризму

Туристсько-рекреаційні ресурси – це важливий компонент природного середовища та території певної країни. Вони впливають на територіальну організацію рекреаційної діяльності, формування рекреаційних районів і центрів, на їх спеціалізацію та економічну ефективність.

У науковій літературі зустрічається і таке визначення, де туристсько-рекреаційні ресурси розуміють як сукупність компонентів природних комплексів і об'єктів історико-культурної спадщини, що формують гармонію цілісності ландшафту, пряме або опосередковане споживання яких сприятливо діє, сприяє підтримці і відновленню фізичного і духовного здоров'я людини [6].

Рекреаційно-туристичні ресурси (РТР) – це об'єкти і явища природного, природно-антропогенного, соціального походження, які використовуються для туризму, лікування, оздоровлення та впливають на організацію рекреаційної діяльності, формування рекреаційних районів, їх спеціалізацію і ефективність; сукупність природних, природно-технічних комплексів і їх елементів, які

сприятливо впливають на розвиток фізичних і духовних сил людини, його працездатність і можуть використовуватися при рекреаційно-туристських і курортно-лікувальних послугах [7].

При всій важливості об'єктів історії та культури в рекреаційно-ресурсній складовій природні блага займають пріоритетне місце, будучи однією з основних матеріальних передумов відпочинку, в якості яких виступають, перш за все, природно-територіальні комплекси, їх компоненти та окремі властивості, в тому числі ландшафти, можливість подолання перешкод, географічна специфіка, екзотичність, розміри і форми природних об'єктів і їх візуально-географічне положення.

Рекреаційний ресурс, як і будь-який інший, вимагає вивчення, але ресурсом він буде незалежно від того досліджений він чи ні. Якщо якесь місце приваблює туристів – це ресурс, незалежно від того досліджений він на 100% чи ні, і чи знаємо ми його рекреаційну ємність або площу. Так люди з давніх часів купаються в мінеральних джерелах, нічого не знаючи про їх склад. З економічної точки зору до ресурсів відносяться сукупність окремих елементів, прямо або побічно беруть участь в процесі виробництва або надання послуг. Тому найважливішою особливістю категорії «ресурси» є безпосередній зв'язок з процесом виробництва, тобто ресурси в процесі використання приймають форму чинників виробництва. Клімат стає не умовою, а ресурсом, коли його використовують при наданні послуг. Для пізнавальних або подієвих турів (наприклад, проведення фестивалю на відкритому місці) клімат є природною умовою, а для гірськолижного або пляжного відпочинку це ресурс[12].

Рекреаційні ресурси розглядаються як поєднання природних, соціо-культурних і соціально-економічних ресурсів, які виступають як умова задоволення рекреаційних потреб людини. У свою чергу ці три групи ресурсів включають в себе певні види рекреаційних ресурсів, які так само в свою чергу вимагають розкриття суті і змісту їх понять.

Поняття «рекреаційний потенціал» по відношенню до поняття «рекреаційний ресурс» виступає як більш широке. Тому рекреаційні ресурси можуть розглядатися складовою частиною рекреаційного потенціалу, а характеристика рекреаційного потенціалу будь-якої території складається з усіх ресурсів.

Таким чином рекреація відноситься до виду діяльності людини, яка має яскраво виражену ресурсну залежність. Так, рекреаційний потенціал – це сукупність виявлених ресурсів, які вимагають перетворення для їх прямого використання при наданні рекреаційних послуг, лікувальних методик і прямого продажу. Під рекреаційними ресурсами розуміють всі види ресурсів, які не потребують додаткових перетворень і вже готові до використання для організації відпочинку та оздоровлення людей, в т.ч. санаторного лікування і туризму.

Існують різні підходи до класифікації туристських, рекреаційних та туристсько-рекреаційних ресурсів. Існує така точка зору, відповідно до якої поняття туристсько-рекреаційна сфера укладає в собі дублювання. Дійсно, туристська і рекреаційна сфери можуть перетинатися, проте в деяких випадках вони відносно автономні і існують паралельно один одному. Саме в силу останньої обставини формулювання «туристсько-рекреаційна діяльність» досить виправдане. З іншого боку, визначати принципові відмінності між туристською та рекреаційною сферами недоцільно. Про «спорідненість» цих областей соціальних послуг свідчить визначення академіка Є.І. Чазова: «Рекреація – поняття, що охоплює всі види відпочинку, в тому числі, санаторно-курортні лікування і туризм». Тому, туристська і рекреаційна сфери співіснують, взаємопов'язані і доповнюють один одного. При цьому туристська сфера – це складова рекреаційної сфери з акцентом на пізнання світу[11].

Відомі фахівці в сфері туризму класифікують туристські ресурси за різними ознаками, деякі з них представлені в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Класифікація туристично-рекреаційних ресурсів

Ознака класифікації	Види туристських ресурсів
Складові туристичного потенціалу регіону	Природні Культурно-історичні Соціально-економічні
Характер участі в формуванні турпакету	Прямі (ті, що безпосередньо використовуються туристами, відпочиваючими) Непрямі
Виконувана функція туристської діяльності	Пізнавально-освітні Лікувально-оздоровчі Спортивні
Ставлення до продукту праці	Створені природою Створені людиною для цілей туризму Створені людиною з метою соціально-економічного розвитку регіональної економіки
Формування мети подорожі	Курортно-рекреаційні Культурні, релігійні Інформаційно-пізнавальні

	Інформаційно-ділові
--	---------------------

Туристсько-рекреаційна сфера має поліфункціональну природу. Кожна з її функцій займає особливе місце в розвитку людського капіталу. Туристсько-рекреаційна сфера виконує ще одну дуже важливу функцію – функцію стійкого розвитку людського капіталу. Ця функція системоутворююча. Вона є кінцевим результатом дії практично всіх загальновизнаних функцій. Туристсько-рекреаційна сфера виконує функцію розвитку людського капіталу в рамках виробництва-споживання певних послуг, обслуговування кінцевих споживачів. Останнє є наслідком того, що туристсько-рекреаційна сфера є частиною соціальної сфери і тому функціонує в сфері соціальних послуг певного виду і роду. Тому загальні проблеми менеджменту в сфері послуг дуже актуальні і для туристсько-рекреаційної сфери[13].

Таким чином, рекреація відноситься до виду діяльності людини, яка має яскраво виражену ресурсну залежність. Так, рекреаційний потенціал – це сукупність виявлених ресурсів, які вимагають перетворення для їх прямого використання при наданні рекреаційних послуг, лікувальних методик і прямого продажу. Під рекреаційними ресурсами розуміються всі види ресурсів, які не потребують додаткових перетворень і вже готові до використання для організації відпочинку та оздоровлення людей, в т.ч. санаторного лікування і туризму.

1.3. Методи дослідження

Формою розвитку науки є наукове дослідження.

Наукове дослідження – це діяльність, спрямована на всебічне вивчення об'єкта, процесу або явища, їх структури і зв'язків, а також отримання і впровадження в практику корисних для людини результатів.

Під науковою діяльністю розуміється діяльність, спрямована на одержання і застосування нових знань. Вона розділяється за видами наукових

досліджень на три основні групи досліджень: фундаментальні, прикладні і розробки.

Під фундаментальними дослідженнями розуміється експериментальна або теоретична діяльність, спрямована на отримання нових і об'єктивних знань про світ. В процесі таких досліджень вивчається природа, сутність явищ. Їхньою метою є розширення і поглиблення наукового знання в цілому. В результаті фундаментальних досліджень формується науковий світогляд, формулюються закони, теорії, концепції, відкриття[10].

Прикладні дослідження – діяльність, спрямована на застосування нових знань для досягнення практичних цілей, вирішення конкретних завдань. Їх мета – встановлення шляхів використання наукових фундаментальних знань на практиці. Результатом прикладних досліджень стають нові технології, методики. Розподіл досліджень на фундаментальні і прикладні досить умовний, тому що окремі результати фундаментальних досліджень можуть мати безпосередню практичну цінність, а в результаті прикладних досліджень можуть бути отримані наукові відкриття.

Розробки – діяльність, заснована на знаннях, набутих в результаті проведення наукових досліджень, спрямована на створення нових продуктів і послуг. Методом розробок користуються, коли перші два вважаються вже пройденими і отримані певні результати, які необхідно перевірити на практиці.

Методи дослідження бувають: філософські, загальнонаукові та конкретно наукові[18].

Філософські методи у науковому дослідженні передбачають використання категорій, положень, принципів і законів певної філософської системи. Найбільш розповсюдженим та вживаним філософським методом у географічних дослідженнях є метод діалектичної логіки як наукового методу пізнання. Даний метод застосовується з метою з'ясування внутрішньосуперечливого розвитку засобів відображення реальності – понять, категорій, концепцій, принципів тощо. Суспільно-географічні дослідження

спираються на найважливіші принципи діалектики: руху і розвитку, взаємозв'язку і взаємозумовленості, причинності та ін.

Філософські методи застосовані в роботі в процесі формулювання ідеї дослідження, постановки мети та завдань роботи, окреслення об'єктно-предметної області дослідження, з'ясування сутності основних термінів та понять.

Серед загальнонаукових методів виділяють методи аналізу та синтезу, індукції та дедукції, порівняльний, системний аналіз, систематизації, математико-статистичні методи.

Аналіз – це метод наукового дослідження, за допомогою якого об'єкт або явище поділяється на складові частини. Синтез – дослідження об'єкту в цілому, на основі об'єднання елементів в одне ціле.

Індукція передбачає проведення дослідження від часткового і конкретного до загального, дедукція дозволяє поширити загальні закономірності на конкретні явища.

Порівняльний метод полягає у з'ясування відмінностей об'єкту від інших подібних об'єктів та явищ. Даний метод базується на таких принципах формальної логіки, як принцип подібності та принцип розрізнення. Порівняння може бути повним, у випадку, коли досліджувані об'єкти аналізують за їх подібністю та відмінностями, а також неповним, коли об'єкти порівнюються лише за рисами їх подібності. У суспільно-географічних дослідженнях розповсюджені просторові, часові та просторово-часові порівняння.

Системний аналіз передбачає декомпозицію досліджуваної системи спочатку на підсистеми першого, далі другого та ін. рівнів і так до отримання елементів системи. Даний вид аналізу уявляє собою сукупність багатьох засобів та прийомів, об'єднаних певною послідовністю[24].

Метод систематизації уявляє собою групування досліджуваних об'єктів чи їх поділ за тими чи іншими ознаками. Формами систематизації також є

класифікація та типізація. Класифікація – це систематика об'єктів за кількісними ознаками, типізація – за кількісними.

Математико-статистичні методи мають на меті застосування в дослідженні принципів і положень, а також формального апарату математики, математичної логіки і статистики. Використання математико-статистичних методів дозволяє розраховувати кількісні показники, обробляти статистичні дані з метою встановлення емпіричних залежностей і закономірностей. Крім цього дані методи дозволяють розробляти математико-географічні моделі, виконувати багатовимірний статистичний аналіз тощо.

В роботі використані такі загальнонаукові методи: аналіз і синтез, індукція, дедукція, узагальнення, систематизація. Дані методи були використані при аналізі окремих видів туристсько-рекреаційних ресурсів південноамериканських країн, а також при виявленні загальних тенденцій та особливостей їх використання в туристичній діяльності

Серед конкретних наукових методів дослідження виділяють порівняльно-географічний та порівняльно-історичний методи, картографічний, ранжирування, групування.

Порівняльно-історичний метод найчастіше застосовується в межах історичного підходу та передбачає застосування сукупності пізнавальних засобів та процедур, за допомогою яких стає можливим виявлення схожих та відмінних рис між явищами, що досліджуються, встановити їхню генетичну спорідненість, загальні та специфічні риси їх розвитку. За характером схожості порівняння поділяють на історико-генетичні та історико-типологічні. За допомогою порівняльно-історичного методу фіксується схожість між явищами, що є свідченням їхнього спільного походження, а також розходження між ними, що говорить про показник їхнього різного генезису[21].

Метод ранжирування представляє собою розташування об'єктів за значенням їх параметрів (від найвищого показника та найменшого та навпаки).

Метод групування полягає у систематизації адміністративно-територіальних одиниць за певними критеріями.

У сучасних умовах застосування тільки загальнонаукових методів досліджень не дозволяє одночасно якісно й кількісно аналізувати стан розвитку того або іншого явища або процесу.

Порівняльно-географічний метод застосований під час виявлення регіональних особливостей розвитку туризму в країнах Південної Америки, визначення місця країну світовому туризмі, математико-статистичний використаний під час аналізу статистичних даних, що стосуються розвитку туризму в країнах Південної Америки, ранжирування та групування використані для визначення регіональних особливостей розвитку туризму в країнах Південноамериканського туристичного регіону.

Для аналізу розвитку туризму доцільно використовувати такі показники[28]:

- ✓ кількість туристичних прибуттів (млн. осіб);
- ✓ міжнародні доходи від туризму (дол. США);
- ✓ кількість туристів на 100 мешканців;
- ✓ загальний внесок туризму у ВВП (млрд. дол. США);
- ✓ прямий внесок туризму в зайнятість (%; тис.осіб);
- ✓ державні витрати на туризм (%);
- ✓ витрати міжнародних туристів в межах країни (частка, %).
- ✓ Кількість туристичних прибуттів (млн. осіб)

Кількість туристів, яка прибула в країну в туристичних цілях протягом 2019 року. Туристом вважається людина, яка здійснює подорож в туристичних цілях більш ніж на 24 години.

✓ Міжнародні доходи від туризму – це витрати іноземних туристів, включаючи платежі, які надходять національними перевізниками за міжнародний транспорт. Ці доходи включають в себе всі оплати за товари і послуги, здійснені в країні призначення. Вони також можуть включати доходи

від туристів, які відвідують країну на один день, за винятком випадків, коли вони потребують окремої класифікації. У деяких країнах доходи від туристів не включають доходи, отримані від надання послуг з перевезень. Дані вказані в доларах США.

- ✓ Кількість туристів на 100 мешканців.

Відношення кількості туристів, що прибули, до кількості населення за поточний рік. Показник впливає на висновки щодо популярності країни серед інших. Таким чином, що більше цей показник, то більшим попитом користується та чи інша країна.

- ✓ Загальний внесок туризму у ВВП

Частка грошей від загального ВВП країни, яка надходить туди від витрат туристів на перебування в межах країни.

- ✓ Прямий внесок туризму в зайнятість (%; тис.чол.).

Показник, який показує кількість людей, які працюють у сфері туризму. Туризм – важливе джерело надходжень до скарбниці будь-якої держави. У багатьох країнах на частку туризму припадає від однієї п'ятої до половини валового національного продукту. У сфері туризму зайнято 60% всієї робочої сили у світі. Туризм розширює платіжний баланс країни, розвиває сфери світового господарства, супутні туризму: виробництво товарів, торгівлю, будівництво, транспорт, страхування та інші.

- ✓ Державні витрати на туризм (%).

Відсоток від загального ВВП країни, який уряд витрачає на підтримання та розвиток туристичної сфери.

- ✓ Витрати міжнародних туристів в межах країни (частка,%).

Частка витрат на поїздки або зайнятість у масштабах всієї економіки в опублікованих рахунках національного доходу або в статистиці ринку праці. Експорт, що прибуває, порівнюється з експортом всіх товарів і послуг. Вітчизняні витрати на туризм порівнюються з ВВП. Державні індивідуальні витрати на подорожі порівнюються із загальним обсягом державних витрат.

Витрати на внутрішній туризм порівнюються із загальним обсягом внутрішнього споживання (тобто сукупні внутрішні витрати плюс весь обсяг експорту). Частка витрат на особисті поїздки в ВВП порівнюється з сумарним ВВП. Частка витрат на бізнес-поїздки в ВВП порівнюється з сумарним ВВП. Витрати на капітальні інвестиції в туризм порівнюються з усіма витратами на інвестиції в основний капітал[13].

Усі ці показники є результатом розвитку туризму. За значеннями цих показників можна дати оцінку щодо розвитку туризму в країнах Південної Америки.

РОЗДІЛ 2. ПЕРЕДУМОВИ ТА ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В КРАЇНАХ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

2.1. Характеристика туристсько-рекреаційного потенціалу країн південноамериканського регіону

Південна Америки, за даними Всесвітньої туристичної організації (ВТО) включає 13 держав: Аргентина, Болівія, Бразилія, Венесуела, Гайана, Еквадор, Колумбія, Парагвай, Перу, Сурінам, Уругвай, Французька Гвіана та Чилі.

Крім Аргентини, найпопулярнішої серед туристів дестинації, величезний інтерес для любителів вражень представляють країни «андської групи», які мають спільне історичне минуле, хоча зараз кожна з цих країн є окремою державою: Еквадор, Перу, Болівія, Чилі.

Однією з країн, пейзажі якої часто нагадують європейські, є Аргентина. Тут після Другої світової війни стали селитися німці та італійці. Побудовані тут будинки і фазенди часто нагадують європейські маєтки початку минулого століття. Аргентина відома своїми пейзажами і знаменитим водоспадом Ігуасу, який знаходиться в джунглях Амазонки недалеко від кордону з Бразилією.

Зважаючи на свою чималу протяжність, Аргентина відрізняється великою різноманітністю кліматичних умов. Країна розташована в трьох кліматичних поясах: тропічному, субтропічному і помірному. Центральна частина країни лежить в зоні вологого тропічного клімату, північна – в субтропічному, а південна – в помірному. На сході країни переважають рівнини (пампа), відкриті морським повітряним масам з Атлантики, це найвологіша область Аргентини, де часто трапляються бурі і торнадо. У центральних зонах нерідкі засухи і брак опадів. Анди відрізняються вкрай різноманітним кліматом: на східних схилах часті повені в літній сезон, а на високогір'ї – посухи. Перепади температур в Андах можуть досягати 30 градусів. В аргентинській Патагонії на крайньому півдні країни клімат дуже суворий і посушливий, оскільки опади зупиняються над Андами, з постійними сильними вітрами і низькими температурами.

Періто-Морено (рис.А.1)– це великий рухомий льодовик, який знаходиться в Лос-Гласіарес, південно-західна провінція Санта-Крус. Періто-Морено є одним із символів Аргентини і однією з головних визначних пам'яток.

Півострів Вальдес в Патагонії – це заповідник світового значення, який має величезний вплив для збереження морських ссавців. Він є домом для популяції вимираючого південного кита, а також важливий для розмноження популяції південних морських слонів і південних морських левів. Берегова лінія населена морськими левами і слонами, а з жовтня по березень – пінгвінами. Тут можна спостерігати за китами в сезон розмноження. Занесений до Списку Всесвітньої спадщини Юнеско[32].

Фіцрой (рис.А.2)–гора висотою 3405 метрів, розташована на кордоні між Аргентиною і Чилі в Патагонії. Черезмайже вертикальні склони та сильні вітри сходження сюди також важко здійснити як і на Еверест. На Еверест піднімається 100 чоловік, а на Фіцрой одна людина максимум.

Печера рук або Куева-де-лас-Манос (рис. А.3) є однією з найбільш знаменитих печер в Аргентині. Вона отримала свою популярність завдяки

наскальним малюнкам рук на її стінах, вік малюнків 9500-1000 років до нашої ери.

Унікальний наскальний живопис Куева-де-лас-Манос занесений до Списку Всесвітньої спадщини. Кольорові малюнки, вік яких визначається тисячоліттями, покривають стрімкі стіни печери і зображують людські руки, тварин, що мешкають в даній місцевості, а також класичні сюжети полювання. Є і абстрактні зображення.

На більшій частині малюнків представлена ліва дитяча долоня. На думку вчених-археологів, це було частиною обряду ініціації хлопчиків-підлітків. Збереження дивовижного наскального живопису забезпечили мінеральні фарби, секрет приготування яких невідомий досі, проте це не єдина таємниця, яку приховує печера. Головне питання: чому відбиток руки має шість пальців. Печера розташовується в провінції Санта-Крус на півдні Аргентини.

Аргентина –багата на природні пам'ятки країна. Цьому багато в чому сприяє і її велика протяжність з півночі на південь, завдяки чому в країні присутні практично всі кліматичні зони. Серед обов'язкових для відвідування місць виділяють: льодовик Мартіаль, гору Фітц-Рой, льодовик Періто-Морено, колонію пінгвінів Пунта-Томбо, біо-заповідник Півострів Вальдес, плато Meseta de Somuncura, гору Лев, гору El Cerro Tronador, солончак Salar de Arizaro, солончак Salinas Grandes, ущелину Умауака та багато іншого[15].

Одна з найвищих і найбільш віддалених країн на землі – Болівія. У Болівії проживає більше корінних народів, ніж у будь-якій іншій країні в Південній Америці. Болівія – це різноманітні поєднання багатонаціонального культурного колориту, чудових природних ландшафтів і екстремальних пригод.

Болівія ділить з Перу озеро Тітікака. Ця країна також відома своїми пейзажами і панорамними краєвидами, які відкриваються з боку високих Анд на джунглі Амазонки.

Розташований поблизу Південно-Східного берега озера Тітікака в Болівії, Тіванаку є одним з найважливіших прекурсорів для Імперії інків. Громада

зросла до міських пропорцій між VII і IX століттям, ставши важливою регіональною державою в південних Андах того часу. У період свого розквіту місто мало чисельність від 15 000 до 30 000 жителів. На даний момент тільки невелика частина міста Тіванаку розкопана. Тіванаку вважають найбільшим мегалітичним архітектурним досягненням доінкськи Південної Америки. Сьогодні це одна з головних туристичних визначних пам'яток Болівії.

Салар-де-Уюні (рис.А.4) – це одне з найбільш плоских місць в світі, це більш ніж 5000 квадратних кілометрів солончаків, які утворилися в результаті висихання доісторичного озера. Солончаки одні з найбільш видовищних речей, особливо після дощу, коли вода на солі діє як дзеркало й ідеально відображає небо.

Юнгас-Роуд – це найнебезпечніша і найекстремальніша дорога в світі. Щороку більше сотні людей гинуть зірвавшись з крутих схилів гір, за якими проходить Юнгас-роуд. Маршрут дороги пролягає з Ла-паса в Болівії через тропічні ліси Амазонії на півночі країни. Ця дорога найекстремальніша пам'ятка Болівії.

Національний заповідник Reserva Eduardo Avaroa (рис. А.5) розташований в Південному регіоні Андських гір, в найвіддаленішій частині південно-західної Болівії. Заповідник знаходиться на висоті більш ніж 4000 метрів над рівнем моря, він був створений для захисту вимираючих видів тварин і птахів. Він також є місцем знаходження для деяких з найбільш незвичайних ландшафтів на планеті: яскраві білі солончаки і кольорові мінеральні озера – всі ці природні ландшафти надто суворі, щоб тут могла жити людина, але вони є притулком для багатьох рідкісних і зникаючих південноамериканських видів тварин і птахів, включаючи кілька великих колоній фламінго.

Межує з Болівією і Перу, озеро Тітікака (рис.А.6) є найбільшим озером в Південній Америці. Біля південно-східного берега озера Тітікака лежить Тіванаку, руїни стародавнього міста-держави, яке було попередником Імперії інків. Озеро Тітікака є популярним місцем відпочинку. Ця туристична

дестинація містить унікальні природні об'єкти, пов'язані багатою історією і таємницями стародавніх індіанських племен. Всього на озері 36 природних озер і більш ніж 40 плавучих Урос, що служать будинком для індіанських сімей[22].

Бразилія – найбільша країна у Південній Америці. За площею своєї території вона поступається лише чотирьом країнам у світі. Вона володіє величезним природно-ресурсним потенціалом. А у перспективі цілком може стати однією з провідних держав планети. В цьому макрорегіоні у неї найбільший рекреаційний потенціал.

Так як Бразилія розташована в південній півкулі, сезони в країні протилежні сезонам в північній півкулі. Коли в Європі літо, в Бразилії – зима. Однак навіть взимку холодна погода рідкісна для цієї країни.

На кордоні Аргентини з Бразилією і Парагваєм знаходиться відомий національний парк Ігуасу (рис.А.7), що займає площу в 55 тисяч гектарів. Парк вважається одним із сучасних чудес світу. Ігуасу – це 275 водоспадів, які скидають 5000 кубометрів води в секунду з висоти 70 метрів. У ньому збереглися тисячі видів екзотичних птахів, метеликів і унікальна тропічна рослинність. Неподалік знаходяться руїни місії єзуїтів, особливий інтерес представляє Сан-Ігнасіо-Міні, церква, побудована в стилі «бароко Гуарані». Вище водоспадів знаходяться зручні місця для заняття водним спортом.

Один із найбільших заповідників Бразилії Пантанал простягається в західній частині Бразилії, займаючи левову частку штату Мату Гроссу і частково потрапляючи на територію Болівії і Парагваю. Він вважається одним з найбільших заповідників у світі, його площа становить понад 150 тис. кв. км., це безмежний простір заболоченої рівнини став будинком для величезної кількості рослин і тварин.

Бразилія майже не потребує реклами завдяки знаменитому карнавалу в Ріо-де-Жанейро. Щорічно на початку лютого сюди приїжджають мільйони туристів з усього світу, місто перетворюється на суцільний самбодром, а на вулиці стає небезпечно виходити в прикрасах і брати з собою цінності. В інші

пори року сюди приїжджають для того, щоб відвідати джунглі Амазонки і відпочити на одному з білосніжних бразильських пляжів, прогулятися по набережній Ріо-де-Жанейро і піднятися на вершину гори з її величезною скульптурою Христа[36].

Венесуела –різнопланова країна. Тут є прибережні пляжі Карибського басейну, вершини Анд, заболочені ділянки, наповнені піраньями та анакондами, а також піщані дюни. Це тропічна країна, що має велике біорізноманіття. Це також країна експорту нафти.

Водоспад Анхель (рис.А.8) є однією з найпопулярніших туристичних визначних пам'яток Венесуели, оскільки це найвищий безперервний водоспад у світі. Його висота становить 978 метрів (3208 футів). Вода падає з гори Ауянтепуй в національному парку Канайма в штаті Болівар. Розташований на річці Гауя, водоспад спочатку був відомий як Керепакупай-Вена, або, як називали його місцеві корінні жителі, «падіння з найвищої точки». Пізніше назву було змінено на Angel Falls на честь Джиммі Енджела, американського авіатора, який першим пролетів над водоспадом. Найвищий рівень водоспаду – з червня по грудень

Лос-Льянос – це простора рівнина, що пролягає над Венесуелою і Колумбією. Річка Оріноко, яка проходить через неї, утворює кордон між двома країнами і є основною річкою у Венесуелі. Зазвичай Лос-Льянос підтоплюється під час сезону дощів (з травня по жовтень. Іноді її називають Серенгеті в Південній Америці, це місце, де можна побачити дику природу в сухий сезон, коли тварини переміщуються в райони, де є вода. Окрім того, що Лос-Льянос є останнім оплотом для орінокських крокодилів, в ньому мешкають також анакони, капібари, ягуари та каймани[41].

Національний парк архіпелагу Лос-Рокес (рис.А.9) був створений у 1972 році урядом Венесуели для захисту морської екосистеми виняткової краси та екології. Це найбільший морський парк у Карибському морі. На недоторканих коралових рифах знаходяться одні з найкрасивіших підводних представників

фауни і флори Карибського басейну. Парк має надзвичайно красиві пляжі з білим піском та різнокольоровими, теплими водами, що робить його гарним місцем для дайвінгу, вітрильного спорту та риболовлі. Головний острів – Гран-Роке, там є кілька готелів типу вілл, вони невеликі, але комфортні.

Національний парк Моррокой розташований у північно-східній частині Венесуели. Це площа мангрових заростей і численні острівці та бухти з піщаними пляжами. У водах навколо кайосів багато коралових рифів і тропічних риб. У віддалених мангрових заростях живуть дельфіни, морські черепахи і навіть деякі прибережні каймани. До птахів належать пелікани, фламінго, чаплі та барвистий червоний ібіс. На островах рослинність рідкісна і загалом пристосована до сухого, солоного середовища.

Гайана– дуже автентична країна. Незважаючи на те, що країна має непросту історію політичної нестабільності та міжетнічної напруженості, під заголовками про корупцію та недбале управління стоять радісні та мотивовані люди, які повільно перетворюють країну на краще, зберігаючи екотуризм на континенті.

Джорджтаун– колоніальна столиця країни, яка повільно руйнується, має виразно карибський характер: тут приваблива атмосфера, нічне життя та безліч чудових місць, де можна поїсти. Внутрішні райони країни мають більш амазонський характер. Тут знайшли притулок індіанські громади та є багато можливостей для огляду дикої природи, ці місця досить віддалені від столичного шуму та метушні. Від місць гніздування морських черепах уздовж північного узбережжя країни, до мавп та ягуарів у тропічному лісі та гігантських мурахоїдів у південних саванах – природні чудеса Гайани варті грязі, вибоїстих доріг та поту, з якими турист стикається, вирушаючи у подорож.

Найбільш відомий водоспад – Кайєтур. 1140 тонн води спадає з 250-метрової скелі посеред древніх джунглів, де мало туристів.

Залежно від сезону, ширина падіння води коливається від 76 до 122 метрів. Біля дороги, що веде до водоспаду, мешкають червоні гвіанські півніскельні птахи та дрібні золотисті жаби (найкраще видно в сезон дощів або вранці), які небезпечні смертельною отрутою.

Найбільш вражаючою будівлею в місті є пофарбований у білий колір собор Святого Георгія в готичному стилі, який, як кажуть, є найвищою дерев'яною будівлею у світі. Він був завершений в 1892 році і був побудований з листяної деревини (greenheart). Наразі його реставрують, проте він відчинений[40].

Еквадор має унікальне розташування: цю країну по всій ширині перетинає екватор. Таким чином, одна її частина знаходиться в північній півкулі, а інша – в південній. Еквадор знаменитий своїми вулканами і унікальним заповідником на Галапагоських островах, де ані птиці, ані тварини не бояться людей.

Ця країна поки ще залишається невідомою, хоча її природні багатства і унікальне географічне розташування є справжньою знахідкою для тих туристів, які прагнуть побачити незайману природу в усій її різноманітності. Унікальна екосистема, що склалася в Еквадорі, продиктована розташуванням країни, висотою андських гір, кліматом і геологічною структурою ґрунту.

Найвищий з діючих вулканів у світі – Котопахи (Cotopaxi) (рис. А.10), що досягає 5897м над рівнем моря. Він розташований в 50 км від міста Кіто, столиці Еквадору, на території однойменного національного парку. Останній раз він вивергався близько 70 років. Нині вулкан перебуває в сплячому стані, і тільки час від часу відбуваються викиди сірки або парів води.

Антісана – стратовулкан, покритий льодовиком, висотою 5753 метрів. Знаходиться на захід від недавно відкритого вулкана Алісо. Антісана виник в епоху пізнього плейстоцену і сформувався в 2 етапи. Південно-східна частина вулкана найбільш стара і займає більшу частину вулкана. Вона складається з застиглих лав, пірокластичні потоків, брекчій. Вулкан видозмінився в

результаті виникнення льодовика, якому передувало два вибухових виверження на східній і південній кальдерах вулкана. Північно-західний схил вулкана наймолодший і на ньому можна помітити конусоподібний рельєф. Містить велику кількість застиглих лав, які випливали з вершинного конуса вулкана.

Вулкан Сангай (інд. *Sungay* – «лякати») – діючий вулкан в Еквадорі, на східному схилі Анд. На вершині вулкана знаходяться три кратера. Сангай один із найбільш неспокійних вулканів Південної Америки, але про нього мало що кому відомо за межами Еквадору, тому що він не потрапляє в новини: далеко від великих міст, вивержень майже не помічають, проте, всі дороги в цьому районі розбиті, а в повітрі завжди хоча б невеликий вихлоп[51].

Вулкан Чимборасо (ісп. *Chimborazo*) – згаслий вулкан, найвища точка Еквадору. Його висота 6267 метрів. Останній раз вивергався в першому тисячолітті нашої ери. Його вершина – найбільш віддалена від центру Землі точка. З XVI століття до початку XIX століття Чимборасо вважався найвищою вершиною на землі.

На території країни можна побачити і джунглі Амазонки, і 35 вулканів, що простягаються по всій довжині країни, і мальовничі долини, і неприступні білосніжні вершини Анд, і унікальні Галапагоські острови. Тому Еквадор представляє особливий інтерес і для любителів активних видів відпочинку, таких як рафтинг, сплав на плотах або каное, підводне плавання, трекинг, хайкинг і багато іншого.

У Колумбії є щось, що подобається більшості мандрівників, починаючи від піщаних пляжів узбережжя Карибського і Тихого океану, закінчуючи горами Анд і тропічними лісами Амазонки. Її спадщина відображає культуру корінних народів, а також іспанців, які почали селитися тут на початку XV століття.

Пару десятиліть тому Колумбії не було на туристичній карті, оскільки країна була небезпечним місцем для відвідування. Однак уряд докладає всіх

зусиль, щоб змінити цей образ, запроваджуючи всі необхідні запобіжні заходи задля безпеки туристів, що приїждять.

Картахена – це жваве місто, колись воно було одним з ключових карибських портів з XVI по XVIII століття. Картахена, яку хотіли привласнити різні країни, була одним із найбільш укріплених міст Південної Америки; ці укріплення можна побачити і сьогодні. Мандрівникам слід залишити вдосталь часу, щоб побродити барвистим старим містом з його колоніальною архітектурою, що включає музеї, палаци та церкви. «Бокагранде», довга смуга готельних веж та квартир з видом на пляж, також дуже популярний серед туристів[16].

Національний парк Тайрона – це обов'язкове місце для мандрівників, які насолоджуються природою та люблять досліджувати руїни. Розташований на північному узбережжі Колумбії, парк пропонує різноманітні екосистеми: від боліт до чагарників і хмарних лісів. Для багатьох мандрівників найбільшою визначною пам'яткою парку є його пляжі, розташовані в глибоких затоках і затінені кокосовими пальмами. Насправді пляжі Тайрона є одними з найкрасивіших у Колумбії. Свою назву парк отримав від місцевого народу Тайронас, який залишив свій слід на ряді археологічних розкопок, включаючи Пуеблито Чайрама. Тайрона – гарне місце для плавання з маскою, походів та зустріч з дикими тваринами, включаючи ящірок та мавп, у їх рідному середовищі існування.

Богота, яку іноді називають «Афінами Південної Америки», спочатку була заселена корінними народами, хоча датою заснування іспанський дослідник призначив 1538 рік. Сьогодні місто є одним з найбільших міст Південної Америки та столицею Колумбії. Колись Богота вважалась місцем, якого слід уникати, зараз місто повністю змінилось і стало одним з найкращих місць для відвідування в Колумбії. Розташований на висоті 2640 метрів (8660 футів) над рівнем моря в Андах, Богота має численні визначні пам'ятки, які спокушають відвідувачів. Серед них планетарій, музей золота, ботанічні сади,

культурні заходи та процвітаюче нічне життя. Історичне минуле міста можна знайти в La Candelaria, приємному кварталі кафе, церков та музеїв[19].

Розташований у самому центрі Південної Америки, Парагвай – це земля, утворена на перетині Європи та індіанців гуарані, де в джунглях все ще ховаються сліди життя корінних мешканців, колоніальні мегаполіси піднімаються на звивистих річках, а Гран-Чако домінує на півночі.

Цікавий мегаполіс, що налічує понад два мільйони людей, Асунсьйон є політичним, економічним та культурним серцем сучасного Парагваю. Річка Парагвай звивається навколо центру міста вздовж кордону з Аргентиною на захід. Це місто є одним із найстаріших заселених міст Америки. Вперше піднятий конкістадорами, Асунсьйон насправді був базою, з якої іспанці вирушили на захід, до нетрів Перу та Патагонії.

Сьогодні місто прикрашене Національним пантеоном героїв, а також бурхливим нічним життям вздовж набережної Пасео Кармелітаса.

Так звана «Перлина Півдня» безтурботно лежить на березі річки Парана, притягуючи натовп Асунценоса (людей зі столиці) влітку на прибережні пляжі та найперспективнішу прогулянку у країні. Популярними є водні види спорту, на водних мотоциклах гудуть навколо меандрів Парани, нижче багатоповерхівок нових міських житлових кварталів. А потім можна відвідати признані ЮНЕСКО руїнах єзуїтів на краю міста.

Цей природний заповідник розміром з пінту, безсумнівно, є одним з найбільш вражаючих і захоплюючих куточків віддаленої місцевості в усьому Парагваї. Тільки недавно створений, він охоплює велику смугу горбистої савани і високогір'я

Пік Мураль – відмінне місце, з якого можна почати відкривати захоплюючі панорами посушливих лісів і рівнин регіону, а також можна зустрітися з представниками корінних народів і побачити декілька загадкових древніх петрогліфів.

Перу унікальна своїми прекрасно збереженими пам'ятниками архітектури цивілізації інків, а також великою кількістю нерозгаданих таємниць і загадок. Величні каньйони тут поруч з високими горами і величезними національними парками, джунглі Амазонки дивують своєю первозданністю навіть бувалих мандрівників. Але тут неможливо поєднати екскурсії та відпочинок на узбережжі, тому що вздовж моря простяглися гори Анди, що створило певні кліматичні і географічні особливості. Зате саме завдяки цим факторам Перу можна назвати справжнім раєм для любителів екстриму і шанувальників серфінгу, віндсерфінгу, рафтингу і альпінізму[15].

Перу ділиться на 3 кліматичні зони: тихоокеанське узбережжя, гори Анди і джунглі Амазонки. Країна фактично не має чітко визначених сезонів. Кожна з кліматичних зон має власну погоду, що відрізняється від погоди в сусідній області. Так, наприклад, в прибережній частині країни літо триває з грудня по березень, в той час як в горах і в джунглях в цей час – сезон дощів. Зима на узбережжі триває з червня по жовтень (дощі бувають рідко), в цей час в горах починається сухий сезон з холодними ночами і сонячними днями.

В цілому тутешній клімат в прибережній частині країни (тут її називають «коста») не можна назвати тропічним через холодну течію Гумбольдта, яка повністю змінює тутешню погоду. Навіть влітку температура коливається між +21С і +27С, а взимку через постійну вологість стає холодно навіть при температурі +15С. В результаті в Перу, яка знаходиться на тій же широті, що і країни Південно-Східної Азії, немає приморських курортів.

Головними об'єктами для відвідування в Перу є загадкові малюнки на плоскогір'ї Наска (рис.А.11), місто Куско – археологічна столиця країни, сучасні будинки якої побудовані на фундаментах цивілізації інків, древнє місто інків Мачу Пікчу, білосніжна Арекіпа, поруч з якою знаходиться найглибший в світі каньйон Колка (батьківщина знаменитих кондорів), найвисокогірніше в світі озеро Тітікака з його символічним святом в честь явища родоначальника інків і джунглі Амазонки на півночі країни.

2500 років тому в Перу було засноване перше місто – Кагуачі, яке розташовувалося на берегах річки Ріо Гранде на плоскогір'ї Наска. Це поселення заснувало цивілізацію Наска – найрозвиненішу серед попередників цивілізації інків. Жителі Наска були прекрасними військовими, купцями і рибалками, вміли робити кераміку високої якості і вважалися найкращими гончарами доколумбової Америки. Вони також побудували величезний акведук, щоб зрошувати свої поля. Залишки цієї споруди збереглися до наших часів[21].

На величезній території площею 500 квадратних кілометрів розташувалися різні смуги, рівні лінії, симетрично окреслені геометричні фігури і малюнки, один з яких можна побачити тільки з боку моря в районі містечка Паракас. Численні лінії організовані таким чином, що з повітря вони нагадують сучасний аеродром. Частина з них перетинає Пампу-де-Наска з кінця в кінець, при цьому лінії проходять через висохлі русла річок, піднімаються на пагорби і знову спускаються вниз. Ніякі природні перепони не відхилили їх від заданого напрямку. На плато налічується 13000 таких ідеально прямих ліній.

Геометричні фігури за розміром нагадують футбольні поля, частина з них перетинає один одного. Що ж стосується малюнків (їх тут 32), то кожен з них намальований однією безперервною лінією, яка закінчується в тій же точці, звідки вона починається, що ще більш додає загадковості, враховуючи розмір такого художнього твору. Найбільшими є малюнки кондора (135 метрів), ящірки (180 метрів), пелікана (135 метрів) і мавпи (90 метрів).

Суринам, країна, розташована на північному узбережжі Південної Америки. Суринам є однією з найменших країн Південної Америки, проте його населення є одним з найбільш етнічно різноманітних в регіоні. Економіка країни залежить від великих запасів природних ресурсів, особливо бокситів, виробництвом яких славиться Суринам. Південні чотири п'ятих частини країни майже повністю покриті незайманими тропічними лісами[32].

Суринам межує з Атлантичним океаном на півночі, Французькою Гвіаною на сході, Бразилією на півдні та Гайаною на заході.

З усіх джунглів Суринаму природний парк Браунсберг найвідоміший. Можна походити серед 1500 видів рослин, щоб розшукати безліч приматів, які називають Браунсберг домом.

Найгучнішими з них є мавпи-завиванці. Щоб знайти їх, треба слідувати за звуком, що нагадує гавкіт, і з'явиться можливість побачити як червоних, так і чорних мавп-завиванців, що гойдаються з гілок.

Ще однією твариною, до якої слід прислухатись, є сірокрилий трубач – довгонога пташка, що шарудить по джунглях, співаючи свою пісню. Це один із понад 400 видів птахів, яких можна тут зустріти.

Природний заповідник Центральний Суринам – найбільший заповідник у Суринамі. Він простягається на 16 000 кв.км і має багате біорізноманіття.

Тут вивчають величезну різноманітність флори та фауни. Можна зустріти гвіанського півня-скелю, мавп-павуків та електричних вугрів. Цей заповідник популярний тим, що входить до списку об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО. Парк також відомий гранітними куполами. Вольцберггіса – це захоплюючий гранітний купол завдовжки 240 метрів, з якого відкривається вражаючий вид на ліс поблизу. А Ролігваллен, водоспад Ролі, є найчарівнішою визначною пам'яткою цього природного заповідника.

Тафельберг – одна з найпопулярніших і одна з найвищих гір Суринаму. Ця гора, висотою 1026 м, є невід'ємною частиною природного заповідника Тафельберг. З її плоскої «стільніці» відкривається захоплюючий вид на тропічний ліс. Ця гора є фантастичним місцем для досвідчених альпіністів та любителів природи.

Уругвай – країна розташована на південно-східному узбережжі Південної Америки. Друга за розміром країна на континенті, Уругвай давно затьмарений політично та економічно сусідніми республіками Бразилією та Аргентиною, обидві з яких мають багато культурних та історичних подібностей.

Клиновидна країна обмежена Бразилією на півночі та сході, Атлантичним океаном на південному сході та Ріо-де-ла-Плата на півдні, тоді як річка Уругвай служить західним кордоном з Аргентиною[44].

Пунта-дель-Діабло – мальовниче та чарівне рибальське селище, популярне місце для відвідування серед аргентинців та уругвайців, які хочуть вирушити на пляж і погрітися під променями сонця.

На Пунта-дель-Діабло пропонують безліч активних заходів на свіжому повітрі: можна покататися на конях по дюнах одну хвилину, навчитися серфінгу наступної та спробувати свої сили в посадці на дюни пізніше того дня. Недалеко від Пунта-дель-Діабло є кілька фантастичних заповідників, таких як Санта-Тереза та Серро-Верде, які також користуються популярністю.

Межує з невимушеним Пунта-дель-Діабло чудовий національний парк Санта-Тереза, який на своїй території охоплює різноманітний ландшафт, екосистеми, фауну та флору. Значну частину парку складають ліси та узбережжя.

Є безліч чудових туристичних стежок повз дюни та ліси, де відвідувачі можуть побачити частину дикої природи, що мешкає в парку. Колись тут відбулася велика битва, коли Уругвай прагнув здобути свою незалежність.

Одним із головних історичних пам'яток тут є вражаюча фортеця Санта-Тереза, яка датується 1762 роком і розташована між заболоченими місцями в парку та Атлантичним океаном.

Французька Гвіана, заморська територіальна частина Франції, розташована на північно-східному узбережжі Південної Америки. Французька Гвіана обмежена Бразилією на півдні та сході, Суринамом на заході та Атлантичним океаном на північному сході. Столиця – Кайєнна[46].

Геологічно порода, що лежить в основі Французької Гвіани, є частиною кристалічного масиву Гвіанського нагір'я. Річки, які, як правило, течуть на північний схід, до моря, сильно розмили масив, і більша частина Французької Гвіани розташована низько. Річка Мароні утворює кордон Французької Гвіани з

Суринамом на заході, а річка Ояпок – кордон із Бразилією на сході. Гори Тумук-Хумак на півдні сягають висоти 2300 футів (700 метрів). Недавні алювіальні відкладення сформували заболочену прибережну рівнину на південний схід від Кайєнни. Густі тропічні ліси (переважно твердолистяні породи) переважають поза прибережною рівниною і займають понад дев'ять десятих суші.

Французька Гвіана зазнає сильних опадів у період з грудня по липень; річна кількість опадів сягає 150 дюймів (3800 мм) навколо Кайєнни і зменшується на північний схід. Переважають високі температури, а середні місячні показники коливаються в межах від 25 до 27°C у Кайєнні. Дика природа представлена тапірами, кайманами, окелотами, лінивцями, великими мурахоїдами та броненосцями.

Офіційно найбільший національний парк Франції, який охоплює 20 300 км² Французької Гвіани, Гвіанський амазонський парк – величезний простір захищених тропічних лісів. Його називають однією з найбільших охоронюваних зон біорізноманіття на планеті.

Але в той же час, це не найдоступніше місце для відвідування. Туди не дістатися пішки, ані автомобілем, ані громадським транспортом. Потрібно буде взяти каное або подорожувати повітряним транспортом через офіційний тур. Парк зберіг усі природні особливості притаманні цій території: понад 719 видів птахів, 1000 метеликів та майже 300 видів плазунів. Тут також проживає населення корінних людей.

Чилі, може запропонувати по-справжньому унікальну подорож: від поїздки по пустелі верхи на коні або сендбордінга (північна частина країни) до давніх льодовиків Патагонії і Антарктики або альпінізму (південна частина Чилі). Чилі також відома своїми річками, які надають величезні можливості любителям рафтингу. Територія країни довга і вузька, але тим вона і унікальна. Перетинаючи різні природні ландшафти, Чилі надає рідкісну можливість побачити в одній країні природу в усьому її розмаїтті. Місцеві фіорди по красі

не поступаються норвезьким. Саме до Чилі належить знаменитий острів Пасхи, розташований в Тихому океані[48].

Столиця держави – Сантьяго, знаходиться в центральній частині країни, тутешній природний ландшафт вже відрізняється від північного. Родючі долини є батьківщиною знаменитих чилійських вин, а бурхливі річки надають великі можливості для любителів екстремального рафтингу. З Сантьяго можна відправитися на острів Пасхи, який знаходиться в Тихому океані. Це місце є музеєм під відкритим небом, що зберігає секрети минулих цивілізацій.

Не менш відома Патагонія (рис.А.12)оспівана багатьма мандрівниками. Це абсолютно недоторкана цивілізацією частина планети. Тут знаходяться незаймані ліси, флора і фауна яких поки ще не зазнала змін через втручання людини.

Загалом, південноамериканський туризм, як і будь-який інший, надмірно залежить від природних ресурсів регіону. Потрібні більші зусилля для диверсифікації наявного виду туризму з метою залучення нетрадиційних сегментів ринку. Важливо зазначити, що міжнародний туризм Південної Америки знаходиться в залежності від сусідніх країн: США та Канади; Східна Європа, Азія та Близький Схід залишаються невивченими сегментами ринку, які можна привабити міськими напрямками та природними ресурсами країн. Але міста Південної Америки привертають увагу засобів масової інформації не так сильно, як європейські або північноамериканські. Наприклад, лише два міські напрямки, Сальвадор (Бразилія), та Ла-Пас (Болівія), були включені до видань «52 Places to Go» випусків New York Times за 2018 та 2019 роки. Міста в Південній Америці сучасні, жваві, доступні за ціною та культурно багаті. Слід докласти зусиль для просування та розробки цікавих туристичних продуктів, які спонукали б туристів досліджувати не тільки пляжні напрямки та столиці країн.

2.2. Інфраструктурні можливості в контексті розвитку туризму в регіоні

Головним чинником ефективного використання рекреаційних ресурсів є наявність в межах туристичних дестинацій туристичної інфраструктури. Незважаючи на значну кількість праць, пов'язаних з розвитком туристичної інфраструктури, на сьогодні не існує єдиного прийнятого для науковців та практиків туристичної галузі її визначення.

Аргентина відстає у світових рейтингах конкурентоспроможності інфраструктури. У рейтингу інфраструктури Світового економічного форуму у 2018 р. Аргентина посіла 68 місце серед 140 країн, відстаючи від країн Південної Америки, таких як Чилі (41), та Уругвай (62). Інвестиційні надходження становлять 2,5 відсотки ВВП, а якість інфраструктурного фонду нижча, ніж очіувалося, враховуючи рівень розвитку країни[25].

Для подолання розриву в інфраструктурі країні слід подвоїти рівень інвестицій у відсотках від ВВП на наступні 15 років. Очікується, що це призведе до зростання ВВП на душу населення на 3% протягом п'яти років. Беручи до уваги рівень її прибутку, як свідчить ВВП на душу населення, зараз Аргентина знаходиться нижче очікуваного рівня розвитку транспортного сектору.

Кожен показник у цьому секторі демонструє значні прогалини, найбільшим із яких є запас залізничних ліній, прокладені траси та якість інфраструктури. Країна стикається із значними проблемами з точки зору туристичної діяльності та логістики. Всесвітнє опитування підприємств 2017 року показує, що в Аргентині значний відсоток компаній (22,8%) визначає транспорт як основне обмеження у їх діяльності. За показником Світового банку щодо логістичних показників за 2018 Аргентина посідає 61 місце із 160 країн, нижчи за регіональні аналоги, такі як Чилі, Бразилія та Колумбія. Відповідно до цього індексу, Аргентина виявляє суттєві недоліки у сферах

митниці (рейтинг 98), якості та компетентності логістики (68 місце) та інфраструктури (62 місце).

Проблеми, що зачіпають інфраструктурний сектор Бразилії, мають системний характер. Вони включають недостатнє довгострокове планування, потребу в інтегрованому стратегічному баченні та вдосконаленні керівництва. Крім того, критично важливі сектори стикаються з регуляторним ризиком, що впливає на прибутковість, тоді як практики закупівель та екологічного дозволу потребують вдосконалення для підтримки швидкого впровадження та функціонування проєктів. Варіанти довгострокового фінансування інфраструктури дуже обмежені через невідповідність стимулів та недоліки в регуляторному середовищі, що погіршує поточну фіскальну ситуацію[51].

Покращення інфраструктури, особливо в транспортному секторі, є ключовим критерієм для покращення зростання та перспектив продуктивності Бразилії. Аналіз групи IDB виявив недоліки в показниках якості. У 2017 році Бразилія інвестувала близько 1,5% ВВП в інфраструктуру. За даними Всесвітнього економічного форуму, Бразилія потребує рівня інвестицій у інфраструктуру 3,2% ВВП протягом 2019-2024 років для задоволення потреб розвитку країни.

Мережа доріг з твердим покриттям в Бразилії невелика щодо розміру країни, і вона страждає від проблем, пов'язаних із якістю дорожнього покриття. Країна має одну з найбільших дорожніх мереж у світі – приблизно 2 млн км, але лише 12,3% мережі придатні для користування, а 28% – у поганому стані. Залізнична мережа дуже обмежена. Застаріле обладнання, обмежені мультимодальні термінали та дефіцит пропускної спроможності знижують ефективність портової системи країни. Незважаючи на величезну мережу річок Бразилії, розвиток водного транспорту все ще перебуває на початковій стадії і страждає від неякісної інфраструктури та об'єктів. Недоліки інфраструктури та експлуатаційні обмеження є основними проблемами в деяких аеропортах.

Готельний бізнес в Бразилії зростає і розширюється з кожним днем, створюючи все більше робочих місць для безлічі людей. При будівництві готелів враховуються вимоги комфорту, зручності та максимального задоволення гостя. Розкіш і хвастощі замінюють елементи безпеки, готельні комплекси послуг та IT-рішення. Перспективи розвитку готельної індустрії в Бразилії є багатообіцяючими в умовах відносної стабілізації економіки країни і різкого збільшення кількості туристичних поїздок протягом останніх двох років, особливо зарубіжних, що означає, що стабілізація валюти та цін призвела до включення пункту «подорожі» в сімейний бюджет, хоча б у представників середнього класу. Тури за кордон представляють важливий для бразильського готельного бізнесу компонент: бразильські туристи, з яких 80% відправляються в Сполучені Штати, відкривають там для себе рівень готелів та їх послуг, які, як з'ясовується, мають кращу якість і більш низькі ціни. Поступово ці туристи будуть змушувати компанії в готельному секторі в Бразилії пропонувати їм більш високу якість за нижчими цінами[60].

Важливою тенденцією є те, що в останні роки міжнародні мережі готелів просувають більш систематичну політику, щоб розширити свою частку на бразильському ринку, націлюючись, в тому числі, і на менш затребувані сегменти ринку (наприклад, бюджетні готелі), в цілому, продовження цієї політики привнесе важливі зміни в нинішній структурі надання послуг. Конкуренція буде ставати все більш запеклою, і, як наслідок, знизяться тарифи і значно покращаться стандарти обслуговування клієнтів.

Уругвай має кілька недоліків в інфраструктурі порівняно з країнами з однаковим доходом на душу населення. Найбільший недолік пов'язаний із транспортом.

Країна стикається з проблемами транспортної інфраструктури та логістики, що обмежують її продуктивність та конкурентоспроможність. Зростання перевезень вплинуло на якість обслуговування на національних маршрутах та безпеку дорожнього руху. За даними Всесвітнього економічного

форуму за 2018 рік, за якістю доріг Уругвай посів 99-е місце зі 140 країн. Незважаючи на збільшення попиту, інвестиції в потужності не здійснювались (за винятком деяких районів у столичному регіоні Монтевідео). Що стосується залізничної інфраструктури, то вона у поганому стані[54].

Такі послуги, як державне управління, освіта, комп'ютерне програмування та туризм, становлять приблизно одну четверту частину ВВП Уругвая. Туризм стає дедалі більшим джерелом іноземної валюти. Курортні зони, особливо на узбережжі, приваблюють відвідувачів протягом більшої частини року. Серед них – Пунта-дель-Есте, яка славиться місцем зустрічей міжнародних конференцій високого рівня.

Столиця Уругваю Монтевідео – це захоплююче місце для вивчення, і відвідувачі міста незмінно приїжджають, полюбивши все, що бачили і робили. У ньому мешкає майже половина всього населення країни, це жваве місце, сповнене життя, з безліччю театрів, художніх галерей та музичних майданчиків.

На додаток до жвавої культурної сцени, тут відбувається нічне життя, безліч танго-барів, модних коктейль-барів та дискотек, розкиданих по місту. Історичний центр міста захоплює для вивчення, скрізь по місту неокласичні будівлі.

Театр «Соліс», що межує з вражаючою площею Незалежності, вартий уваги. Щоб отримати справжній погляд на життя в Монтевідео, треба відвідати Mercado del Puerto, де повно магазинів та ресторанів.

Прогалини в постачанні та якості інфраструктури Парагваю, на жаль, також є. Ці недоліки відображають прогалини в інвестиціях та інституційні слабкості, які заважають ефективним державним витратам. Потреби в інвестиціях у фізичну інфраструктуру становитимуть понад 70% ВВП 2017 року, але фактичні інвестиції в державну інфраструктуру коливаються приблизно в 4% ВВП. Більше того, державні установи, відповідальні за реалізацію інфраструктурних проектів, зазнають впливу інституційних проблем

та питань управління, що призводить до низької ефективності державних витрат у різних секторах[59].

У світовому плані Парагвай знаходиться на останньому місці серед країн за якістю своїх доріг, портів та аеропортів. За даними Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ), Парагвай займає 136 місце із 138 країн за якістю доріг та 132 місце із 138 за якістю інфраструктури в аеропортах.

Чилі демонструє різний ступінь прогалин в інфраструктурі залежно від розглянутого сектору. Для транспортування найбільші прогалини виникають у відношенні частки доріг з твердим покриттям, за ними слід щільність доріг та загальна якість інфраструктури.

Згідно з останнім аналізом проблем розвитку країн, проведеним IDB, основними проблемами транспортної інфраструктури є вузькі місця впровадження та уповільнення інвестицій в інфраструктуру. Це уповільнення відображає проблеми у спроможності планування та виконання, включаючи тривалі процеси затвердження нових проектів та низьку продуктивність продукції в будівельному секторі. В транспортному секторі ключовими проблемами є неефективність процесів затвердження проектів, недостатня чіткість адміністративних процесів та зростаючий ступінь складності у взаємодії з громадами.

Якість транспортної інфраструктури уповільнює рух людей та послаблює ефективність логістики (логістичні витрати в Чилі вдвічі вищі, ніж у середній економіці ОЕСР). Інфраструктура є найбільш відсталою складовою чилійської логістики, при цьому залізниці займають найнижче місце за якістю інфраструктури, а за ними – повітряний транспорт, порти та дороги.

Відсутність належного фінансування є основною перешкодою для розвитку інфраструктури. Нажаль,
витрати державних фондів уряду Південної Америки на інфраструктуру у відсотках до ВВП стабільно падали з кінця 1980-х років,
в основному через скорочення державних витрат для полегшення бюджетних обмеж

ень. З огляду на економічні витрати, пов'язані зі стримуванням COVID-19, все частіше приватному сектору потрібно буде фінансувати інфраструктуру в найближчі роки. Це потребуватиме використання державно-приватного партнерства, різних моделей співпраці між державними структурами та приватними організаціями для фінансування, побудови та експлуатації інфраструктурних проєктів [47].

Ця стратегія є вже знайомою для регіону та успішно реалізованою. Програма платних доріг 4G у Колумбії використовує державно-приватне партнерство для будівництва 5892 кілометрів доріг загальною сумою 24 мільярдів доларів. До 2016 року майже половина проєктів, запланованих в рамках 4G, забезпечила фінансування, мобілізувавши інвестиції у розмірі 10 мільярдів доларів. Програма відкриє шлях для туризму в Україні, одночасно зменшивши витрати на комерційний транспорт на 28%.

Загалом, туризм – одна з найпопулярніших сфер економічного розвитку, якій завжди є куди рости. З кожним роком країни Південної Америки приваблюють все більше туристів, проте, є деякі інфраструктурні проблеми, над якими ще треба попрацювати.

РОЗДІЛ 3. НАЙПОПУЛЯРНІШІ ТУРИСТИЧНІ НАПРЯМИ СЕРЕД КРАЇН ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

3.1. Ранжирування та групування країн Південної Америки за показниками розвитку туризму

З метою комплексного аналізу та виявлення регіональних особливостей розвитку туризму в країнах Південної Америки застосовано комплекс методів аналізу і синтезу, індукції, дедукції, узагальнення,

1	Аргентина	7,4	5 654	16	44,4	3,2	610	2,5	5,5
2	Болівія	1,2	936	10	3,0	2,3	116	3,2	9,2
3	Бразилія	6,4	6 127	3	161,1	2,7	2 521	2,9	2,4
4	Венесуела	0,4	546	1	6,4	3,1	415	3,6	3,2
5	Гайана	0,3	28	38	0,3	3,2	9,2	6,3	7,8
6	Еквадор	2,1	2 288	12	6,6	2,5	203	1,2	12
7	Колумбія	4,5	6 786	9	19,1	2,2	516	2,1	12,3
8	Парагвай	4,4	409	63	1,7	1,1	35	8,1	2,2
9	Перу	5,3	4 784	16	22,8	2,3	407	2,8	8,5
10	Суринам	0,3	64	50	0,2	1,6	3,3	1,8	3,2
11	Уругвай	3,5	2 102	1	10,2	9,3	155	5,2	20,1
12	Чилі	5,4	3 332	28	32,8	3,3	284	4,2	5,2

З метою аналізу розвитку туризму в країнах Південної Америки розглянемо кожний показник окремо.

Результати представлено на рис. 3.1 – рис. 3.9.

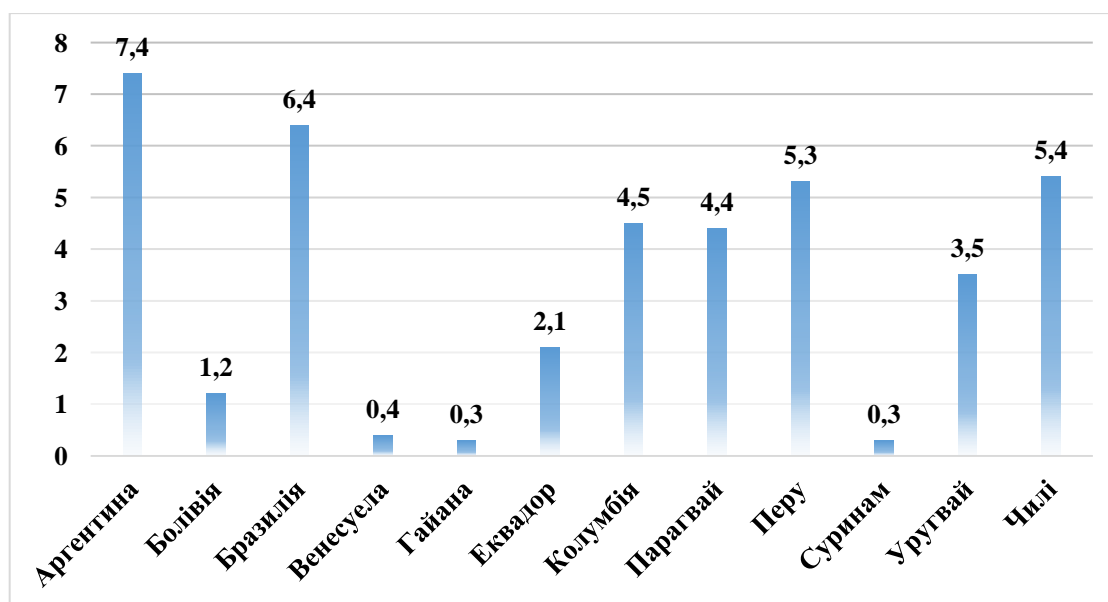

Рис. 3.1. Кількість туристичних прибуттів (млн. осіб) в країнах Південної Америки у 2019 р. (складено за даними Світового атласу даних)

Зважаючи на кількість туристів, які приїхали до країн Південної Америки протягом 2019 року, Аргентина займає найвищу позицію в рейтингу. Країна приваблює туристів великою кількістю природних ресурсів, традиціями та кухнею. Натомість останні місця рейтингу зайняли Гайана та Суринам. Країни невеликі за площею та мають низькі економічні показники, що відображається на якості туристичних послуг.

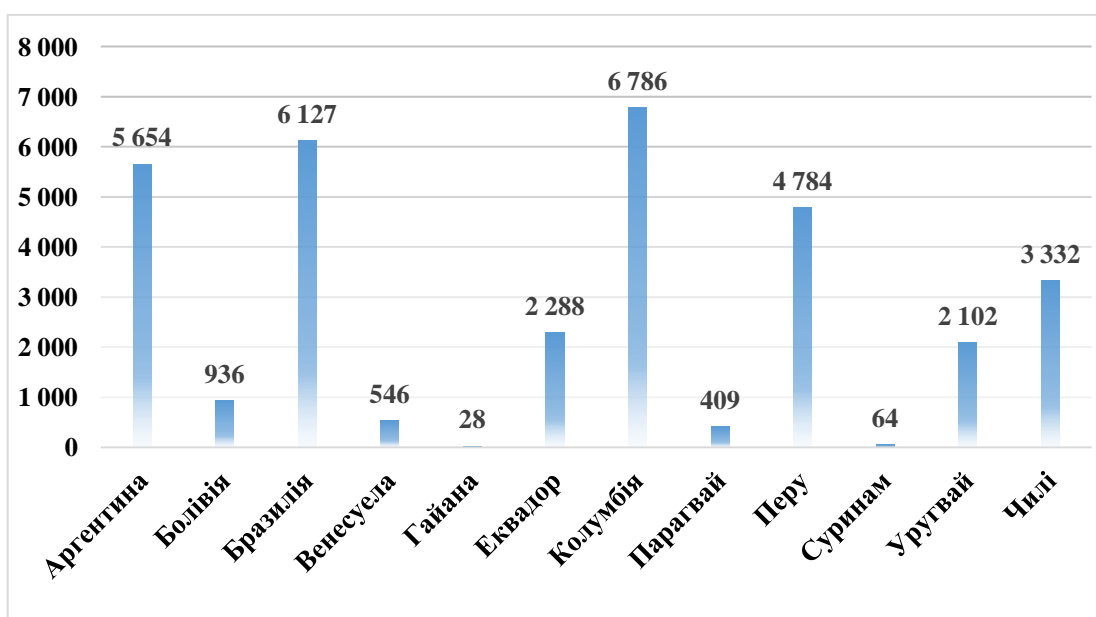

Рис. 3.2. Доходи від туризму (млн.дол.США)
(складено за даними Світового атласу даних)

Найбільшу кількість доходів від туризму станом на 2019 рік отримала Колумбія. На останньому місці опинилась Гайана. Це говорить про рівень економічної стабільності в країні.

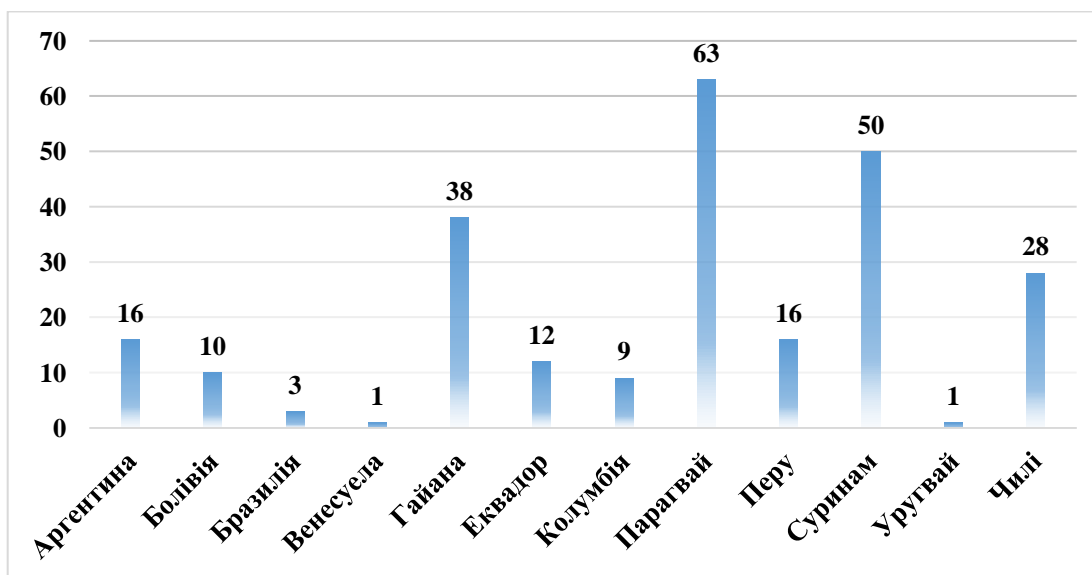

Рис. 3.3. Кількість туристів на 100 мешканців
(складено за даними Світового атласу даних)

Найбільша щільність подорожуючих у Парагваї. Головними святами в країні вважаються різдвяні, новорічні та великодні. Саме період з грудня по лютий вважається тут піком туристичного сезону. На останньому місці Венесуела та Уругвай. Тут лише 1 турист на 100 чоловік місцевого населення.

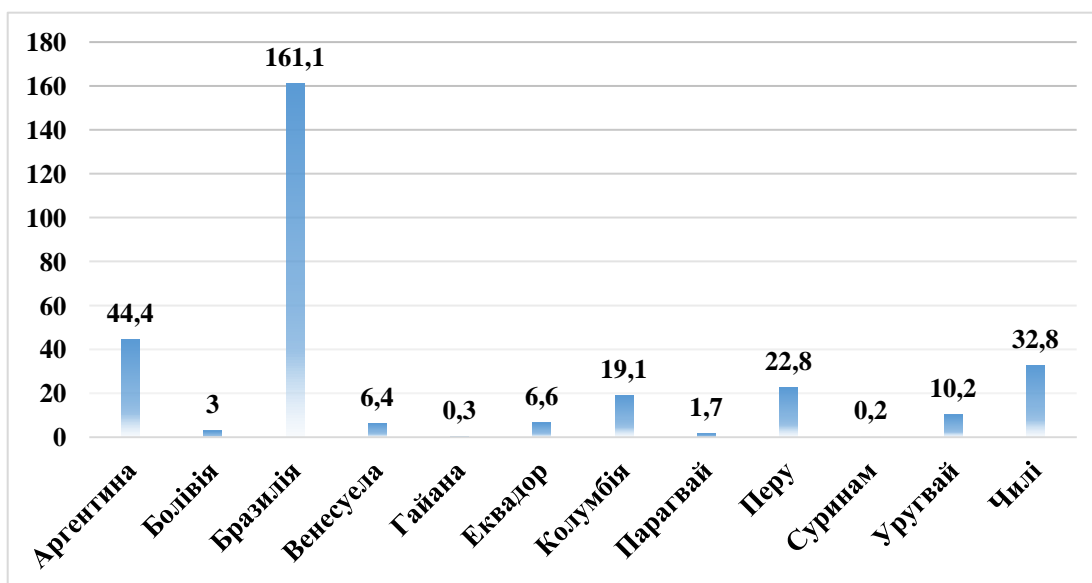

Рис. 3.4. Загальний внесок туристів у ВВП (%) країн Південної Америки у 2019 р. (складено за даними Світового атласу даних)

З точки зору загального внеску туризму у ВВП безумовним лідером є Бразилія. Найбільше грошей туристи привозять у період карнавалу. Останнє місце посів Суринам, що говорить про слабку економічну позицію в країні.

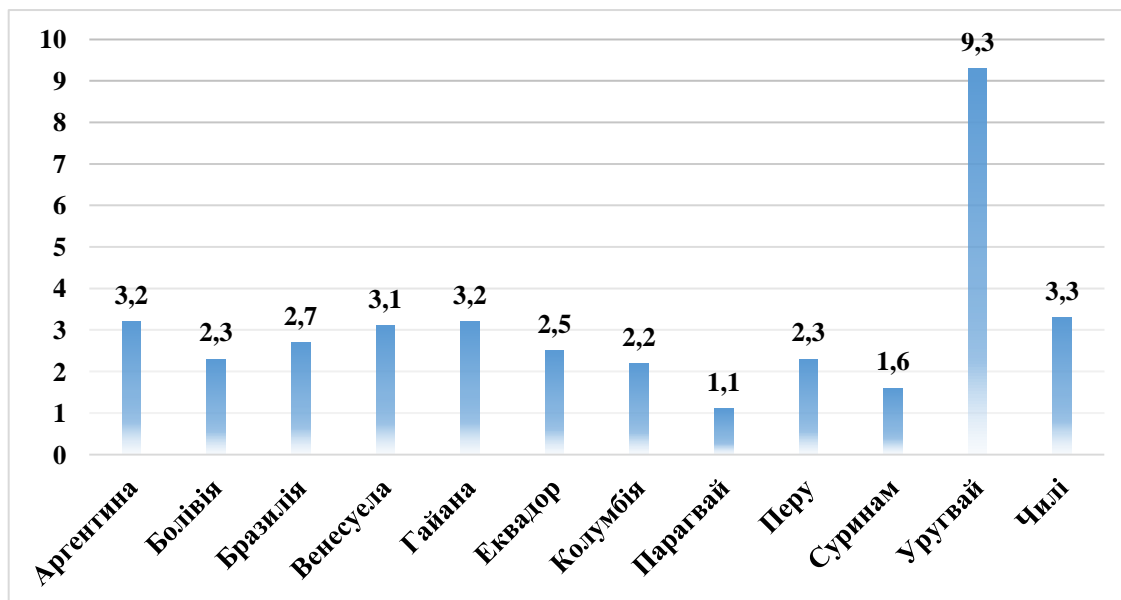

Рис. 3.5. Прямий внесок туризму в зайнятість (%)
(складено за даними Світового атласу даних)

Згідно з графіком, представленим на малюнку 3.5, найбільший відсоток людей, що працюють у галузі туризму, в Уругваї. Найменший – в Парагваї. Це пов'язано, перш за все, із зацікавленістю людей працювати в секторі послуг.

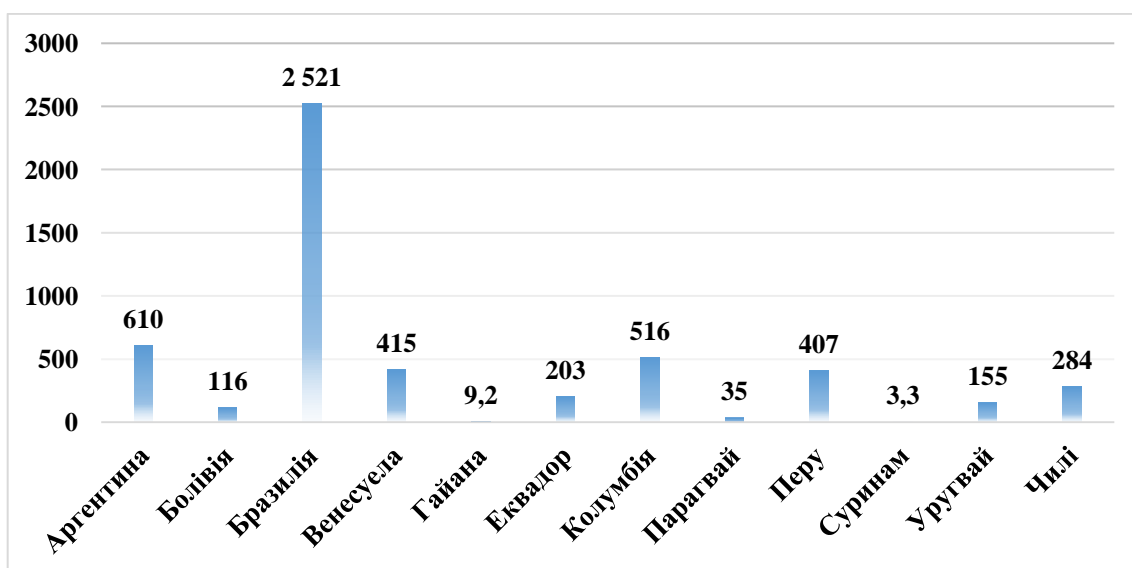

Рис. 3.6. Прямий внесок туризму у зайнятість (тис. осіб)

(складено за даними Світового атласу даних)

Найбільша кількість людей, які працюють в туризмі, в Бразилії. Це пов'язано із кількістю населення. Бразилія четверта по площі країна. І кількість населення тут відповідна. Найменший показник в Суринамі.

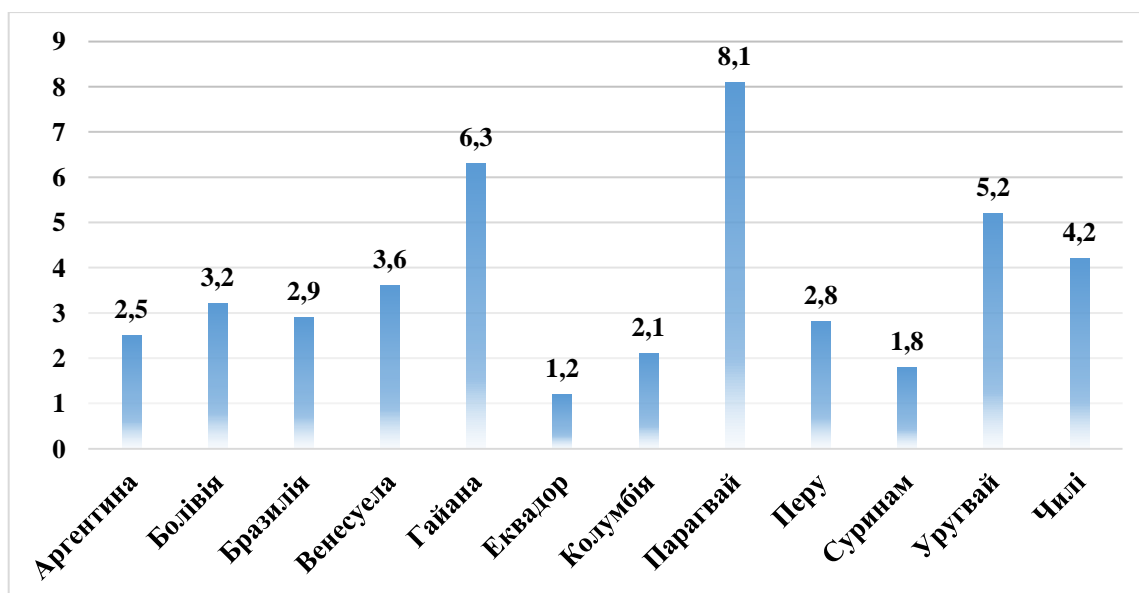

Рис. 3.7. Державні витрати на туризм (%) в країнах Південної Америки у 2019 р. (складено за даними Світового атласу даних)

Найбільшу кількість грошей на підтримання та розвиток туристичної галузі виділяє Парагвай. Найменшу – Еквадор.

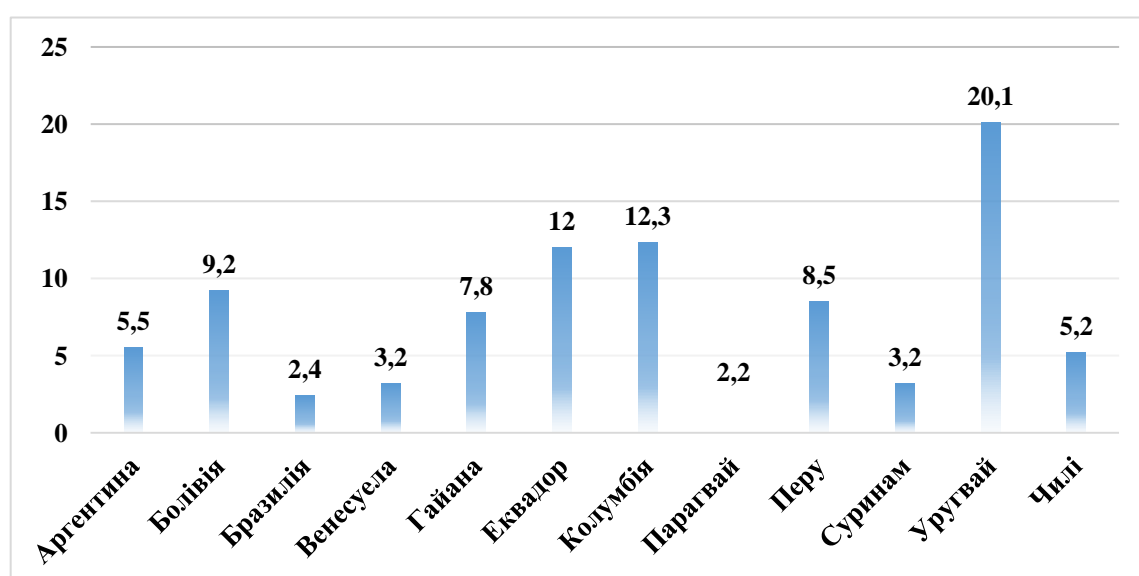

Рис. 3.8. Витрати туристів в межах країни (%) у 2019 р. (складено за даними Світового атласу даних)

Більше всього грошей туристи витрачають в Уругваї. Це єдина країна, яка двічі посіла перше місце в рейтингу. Менше всього грошей витрачають подорожуючі в Парагваї. Така статистика пов'язана, перш за все, з економічним станом регіону.

За кожним параметром (станом на 2019 р.) здійснено ранжирування країн Південної Америки та обраховано їх сумарний рейтинг. За значенням сумарного рейтингу проведено знову ранжирування країн Південної Америки за вказаними вище показниками. Підсумковий рейтинг являє собою суму рейтингів розвитку туризму за значенням їх сумарних рейтингів по кожному параметру. Відомо наступне: чим менше значення рейтингу, то стан розвитку туризму в країні кращий. Результати розрахунків наведено у табл. 3.2 та на рис. 3.9.

Таблиця 3.2

Значення сумарного рейтингу розвитку туризму

№ п/п	Країна/ показник	Кількість туристичних прибуттів, млн. осіб	Доходи від туризму, млн. дол. США	Кількість туристів на 100 мешканців	Загальний внесок туризму у ВВП, млрд. дол. США	Прямий внесок туризму в зайнятість, %	Прямий внесок туризму в зайнятість, тис. осіб	Державні витрати на туризм, %	Витрати туристів в межах країни, %	Рейтинг
1	Аргентина	1	3	5	2	3	2	9	7	32

2	Болівія	9	8	7	9	7	9	6	4	59
3	Бразилія	2	2	9	1	5	1	7	10	37
4	Венесуела	10	9	10	8	4	4	5	9	59
5	Гайана	11	12	3	11	3	11	2	6	59
6	Еквадор	8	6	6	7	6	7	12	3	62
7	Колумбія	5	1	8	5	8	3	10	2	42
8	Парагвай	6	10	1	10	10	10	1	11	59
9	Перу	4	4	5	4	7	5	8	5	42
10	Суринам	11	11	2	12	9	12	11	9	77
11	Уругвай	7	7	10	6	1	8	3	1	43
12	Чилі	3	5	4	3	2	6	4	8	35

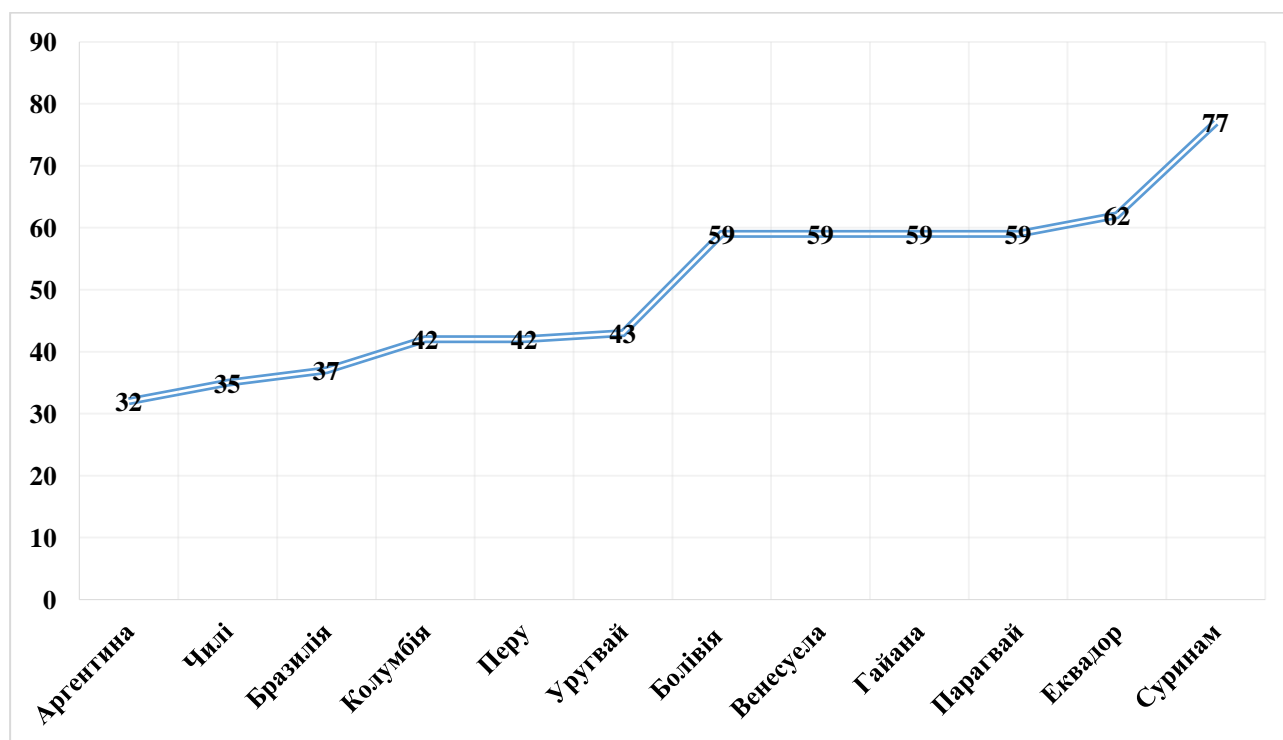

Рис. 3.9. Ранжирування країн Південної Америки за сумарним рейтингом показників розвитку туризму (побудовано за власними розрахунками автора)

Результати ранжирування покладено в основу групування країн Південної Америки за рівнем розвитку туризму.

До першої групи з високим рівнем розвитку туризму увійшли Аргентина, Чилі, Бразилія. Для даних країн характерні високі показники туристичного прогресу, що свідчить про популярність країн серед туристів, а також розвиток туристичної галузі. В цій групі країн висока кількість відвідувань туристами, високий показник доходів від туристичного сектору, в сфері обслуговування працює велика кількість людей, а також держава виділяє кошти для покращення туристичної галузі.

До групи з середнім рівнем розвитку туризму потрапили Колумбія, Перу, Уругвай. Не зважаючи на те, що в Уругваї найбільший відсоток людей, які працюють в галузі туризму, і туристи тут витрачають найбільше своїх коштів, країні треба розвиватися активніше. Це можна зробити за рахунок більшої кількості коштів, що виділяє країна. Загалом, середній рівень розвитку характеризується невисокими показниками. Країнам треба більше уваги приділяти розвитку туризму.

Болівія, Венесуела, Гайана, Парагвай та Еквадор утворили групу країн, в яких розвиток туризму нижче середнього. Цій групі країн необхідно звернути увагу на залучення людей в галузь туризму, більше рекламувати себе та продвигати концепцію відпочинку, насиченого теплими пляжами, дивовижними природними ресурсами, культурним надбанням та рідкісними флорою та фауною.

Низький рівень розвитку туризму спостерігається в Суринамі, який посів останнє місце в рейтингу за основними параметрами. Низькі показники свідчать про невідповідність країни до зустрічі туристів. Проблеми з економікою, відсутність маркетингової стратегії та поганий ринок послуг призвели до того, що про країну мало кому відомо.

Проведене дослідження свідчить про регіональні відмінності та неоднорідність у розвитку туризму в країнах Південної Америки, що викликано специфічністю регіону, економічними показниками, відмінностями у демографічній ситуації, особливостями соціального розвитку регіону. Виявлені

регіональні особливості мають бути враховані під час перспективного довгострокового планування розвитку туризму в країнах Південної Америки.

3.2. Ключові проблеми розвитку туризму в країнах Південної Америки

В умовах несприятливої епідеміологічної обстановки розвиток туристичного бізнесу опинився під серйозною загрозою. За оцінками експертів, тільки в перші місяці пандемії попит за всіма в'їзними напрямками скоротився на 20-25%, а після закриття кордонів багатьма державами – впав практично до нуля.

У ряді країн Південної Америки спостерігаються одні з найвищих в світі абсолютних показників і показників на душу населення в плані захворювання на коронавірусну інфекцію. Оскільки системи охорони здоров'я в цих країнах відрізняються фрагментованістю і нерівністю, вони погано підготовлені до такої масштабної кризи в галузі охорони здоров'я та в гуманітарній сфері[57].

Частка людей, що мають медичне страхування, низька. Відсутність доступу до якісного медичного обслуговування та інформації особливо гостро відчувається в сільських і віддалених районах, від чого особливо сильно страждають корінні народи. До інших перешкод в доступі до медичних послуг, з якими стикаються корінні мешканці, відноситься відсутність міжкультурного підходу, в рамках якого враховуються їхні мови і звичаї, що має вирішальне значення, зокрема для сексуального та репродуктивного здоров'я жінок з числа корінних народів.

Особливе занепокоєння в Південній Америці викликає поширення COVID-19 в містах, оскільки даний регіон є найбільш урбанізованим з тих регіонів світу, що розвиваються. У містах проживає 80% його населення, а 17% сконцентровано в шести мегаполісах з населенням понад 10 мільйонів чоловік.

Міста Південної Америки відрізняються нерівністю: кожен п'ятий міський житель регіону живе в трущобах, в яких ризик зараження підвищується через перенаселеність і поганий доступ до води і санітарних послуг.

Коли пандемія обрушилася на регіон, його економіка вже переживала серйозні труднощі. За попередні шість років (2014-2019 роки) темпи економічного зростання становили 0,4%, що є найнижчим показником з 1951 року. Крім того, в країнах Південної Америки можливості бюджетної політики скоротилася, а державний борг збільшився від 30% ВВП в період 2009-2011 років до більш ніж 45% в 2019 році.

Для вжиття належних заходів реагування на пандемію, які до сих пір були недостатніми для задоволення потреб Південної Америки, необхідні більш широка багатостороння підтримка і міжнародна співпраця. Будучи країнами із середнім рівнем доходу, багато країн регіону не мають доступу до пільгового фінансування, і їм значною мірою не вистачає потенціалу для реагування на кризу[46].

Однією зі складових успішних планів соціально-економічного відновлення може стати залучення регіональних виробничо-збутових ланцюгів (основну роль в яких відіграють місцеві та національні постачальники товарів і послуг), в рамках яких особлива увага приділялася б мікро-, малим та середнім підприємствам.

Проблеми Південної Америки також значною мірою полягають в соціальній нерівності, ця проблема кричуще впливає на зростання економіки. Через нерівний розподіл доходів в країнах Південної Америки високий рівень бідності. Економічний стан будь-якої країни безпосередньо залежить від соціальної рівності і благополуччя, що не спостерігається в країнах Південної Америки.

Більшість коштів йде на захист мирних громадян відзлочинної частини населення, на це йде більше 10% ВВП, а на збройні сили йде всього 2% від ВВП. Так звана «соціальна війна» дуже підриває економіку країн, так як на неї

йде неприпустимо багато коштів. Відмінний вихід, який може компенсувати нерівність, – більше оподаткування заможних верств населення і субсидування бідних верств населення[60].

Як відомо, Південна Америка – регіон з одним з найвищих рівнів криміналу в світі. За багатьма рейтингами, що враховують кримінальні події, країни Південної Америки завжди знаходиться на перших місцях. Злочинність Південної Америки – серйозна проблема, досить часто затьмарює життя як місцевим, так і туристам. Треба сказати, що багато проблем у туристів відбуваються через недосвідченість і недотримання елементарних норм безпеки.

Третина всіх скоєних в світі вбивств відбуваються в Південній Америці, де проживають в цілому 8% населення планети. Чверть усіх вбивств припадають лише на три південноамериканські країни: Бразилія, Колумбія, Венесуела. Незважаючи на стабільне економічне зростання протягом останнього десятиліття, рівень злочинності і число вбивств в регіоні неухильно ростуть.

У Південній Америці фіксується найбільше в світі число нападів і грабежів із застосуванням насильства. З 2010 року було насильно вбито 2,5 мільйона південноамериканців. Більшість вбивств носили навмисний характер, і понад чверть з них були здійснені злочинними угрупованнями.

У числі непрямих причин підвищення числа вбивств безробіття серед молоді і підліткова вагітність, особливо якщо підлітки з неблагополучних сімей. За даними Washington Post, латиноамериканські міста демонструють найшвидше в світі зростання. Повальна міграція в міста призводить до підвищення рівня безробіття, нерівності, а також до «поганої якості державних послуг» та «легкого доступу до вогнепальної зброї».

У районах з високим рівнем злочинності не вистачає поліцейських, а багато правоохоронців або самі пов'язані з оргзлочинністю, або вважають за

краще закривати на неї очі. Лише 14% жителів Венесуели відчують себе в безпеці. Поліції довіряють менше 1/5 населення.

Загальні правила поведінки, що дозволяють знизити небезпеку зіткнення зі злочинністю[53]:

- у країнах Латинської Америки розподіл злочинності істотно відрізняється від українського. Якщо у нас найнебезпечнішими місцями є околиці облцентрів і маленькі містечка, то тут, навпаки, що менше місто, то воно безпечніше. Найнебезпечнішими місцями є міста-мегаполіси. На природі можна відчувати себе більш-менш спокійно (виняток становлять деякі райони Колумбії, де існує партизанська активність), а всі представлені тут правила властиві для міст;

- по можливості, не варто носити з собою дорогу фото- і відеоапаратуру. Якщо для вас не грає велику роль висока якість зроблених знімків, краще обмежитися «мільницею». Вона буде залучати набагато менше уваги сторонніх. Варто мати на увазі, що злочинці зазвичай не грабують усіх підряд, проте дорога фотокамера буде служити їм гарною «приманкою», тому напасти вони можуть навіть удень. Залиште хороший фотоапарат для природи, а в містах краще обмежитися простим. Також не варто носити дорогі прикраси, особливо сережки;

- паспорт і важливі документи найкраще носити в натільній сумочці під одягом, причому так, щоб вона не була помітна;

- дуже корисно не виділятися з загальної маси місцевих жителів і не бути схожим на туриста. Одягатися краще скромніше, ходити з цілеспрямованим впевненим виглядом, найкраще з таким, яким люди йдуть вранці на роботу, особливо по кварталам, що здаються вам підозрілими. Бандитам найпростіше обчислити туриста як засіб наживи з поведінки – він зазвичай розслаблений, розгублений, не знає куди йти і часто звиряється з картою. Для перегляду карти бажано відходити в бік, найкраще в якісь магазини чи кафе, не варто цього робити у всіх на виду. Або носити з собою

маленьку карту міста або роздруківку, які часто видають в інформаційних центрах[55];

- при виході в місто на прогулянку краще документи і великі суми грошей залишати в місці ночівлі, а з собою брати лише невелику суму, необхідну на один день, або мати запасні гроші (50-100 \$), які не шкода віддати в разі нападу (повна відсутність грошей або чогось цінного в момент пограбування може розлютити нападника, і він захоче пустити зброю в хід). Про всяк випадок можна також брати з собою копію паспорта. Вона допоможе, якщо доведеться звертатися в поліцію або в медичний заклад, де захочуть зареєструвати ваш випадок;

- намагайтеся довіряти своїй інтуїції. Якщо ви відчуваєте, що вам незатишно в місці, де ви знаходитесь, якщо великий відсоток навколишнього публіки здається вам підозрілим, покиньте це місце, і поверніться туди, де ви ходили раніше. Намагайтеся в цьому місці не видивать своєї іноземної суті в принципі, йдіть з таким виглядом, ніби ви цей район добре знаєте;

- можна візуально визначати якість навколишніх кварталів, соціальний рівень людей, що там ходять. Бандити і грабіжники рідко одягаються пристойно – найчастіше вуличним криміналом займаються підлітки і молоді люди. Однак випадки бувають різні, і нарватися на проблеми цілком можна від людей, які здаються пристойними;

- найнебезпечнішими є бідні райони, прилеглі до центру. Вони небезпечніше, ніж нетрі на околицях, оскільки в останніх випадкових людей майже не буває, а сюди періодично заглядають туристи. Всі місцеві знають, що з них можна чого-небудь отримати. У той же час поліція, зосереджена на охороні центру, ці квартали дуже слабо патрулює. Майже у всіх мегаполісах існують поруч з центром подібні райони: Ла-Бока в Буенос-Айресі, Лапа в Ріо-де-Жанейро, квартали на південь від площі Болівара в Боготі і т.д.;

- якщо ви все ж зазнали збройного пограбування, краще не чинить опір грабіжникам, особливо якщо у них вогнепальну зброю. Професійні

бандити і наркомани не цінують людське життя і не замислюючись застосовують зброю, тому краще не випробовувати долю і віддати їм те, що вони вимагають.

Боротьба зі злочинністю шляхом посилення поліцейської присутності, будівництва нових в'язниць і посилення запобіжних заходів не дає особливих результатів. Набагато більш перспективними можна вважати програми по забезпеченню безпеки громадян. Вони включають в себе реформування судових систем, пошук альтернатив тюремного ув'язнення, зміну стратегій охорони правопорядку, запобігання насильству та збір інформації.

3.3 Найпопулярніші туристичні напрями серед українських туристів у південноамериканському регіоні

Південна Америка на українському туристичному ринку як і раніше «екзотична», але попит на неї поступово зростає. Туроператори відзначають стабільну активність клієнтів. Попит на індивідуальні тури по країнах Латинської Америки залишається в цілому на рівні минулого року[52].

Переважають індивідуальні тури на американські напрямки. Через економічні обставини в порівнянні з докризовими роками попит впав, і групові тури набираються рідше. У Південну Америку в основному їдуть індивідуали або невеликі групи від 4 до 6 осіб. У Південну Америку зараз можна відправитися в складі групового туру тільки на Новий рік і Карнавал, а також травневі свята.

У південноамериканські країни досить запитів і від одиночних туристів, проте за розумною ціною для однієї людини можна запропонувати тільки Перу, інші країни будуть коштувати занадто дорого або потрібно пропонувати екскурсії з англомовним гідом.

У зв'язку з абсолютним переважанням індивідуальних турів в країні Південної Америки, їх вартість дуже сильно залежить від тривалості туру і його

насиченості. При цьому ціни в 2019 році практично не змінилися в порівнянні з 2017 роком, а вибір пакетних турів такий же великий.

Високим сезоном для поїздок українців в країни Південної Америки традиційно є зима, а докладніше – період з середини жовтня до початку-середини квітня. Найпопулярніші серед українців напрямки в Південній Америці: Бразилія, Аргентина, Чилі, Перу і Еквадор[49].

У Бразилії найбільш затребувані тури, звичайно ж, на карнавал. Також у туристів користуються попитом Ріо-де-Жанейро, регіон Амазонії і водоспади Ігуасу, як з бразильської сторони, так і з боку Аргентини.

В інших турагентствах відзначають два пікових періоду бронювання Бразилії – різдвяно-новорічний і лютий (місяць бразильського карнавалу). Тут, крім програм, зазначених вище, є на комбіновані тури до Бразилії з відвідуванням інших країн (як правило, або Аргентиною, або Перу). В 2019 році був підвищений попит на всі американські напрямки – і на Бразилію, зокрема.

У Перу у українських туристів в основному популярні класичні маршрути з відвідуванням Мачу Пікчу, Священної Долини, озера Тітікака і лінії Наска в пустелі Атакама. Рідше цікавляться туристи цікавими програмами з джунглями.

В Аргентині найбільш затребувані маршрути Патагонією, водоспадами Ігуасу і відвідуванням столиці Буенос Айреса.

В Еквадорі в українців користуються попитом групові тури, причому від 1-єї людини в групі. Є інтерес у мандрівників і до Галапагосам, які, як правило, відвідують разом з Еквадором.

Також зростає попит на Колумбію. У Чилі туристи стали цікавитися Патагонією, пустелею Атакама і особливо островом Пасхи.

Також багато бажаючих відпочити в Болівії – регіоні Уюні, але ціна такого відпочинку досить висока.

Американські напрямки – не для стандартного відпочинку, а для справжніх мандрівників, освічених і допитливих людей, любителів відкривати щось нове.

3.4. Перспективи співпраці у галузі туризму між Україною та країнами Південної Америки

На даний період поглиблення безпосереднього партнерства є найперспективнішим в межах членства України в складі СОР і її керівного органу – Виконавчої Ради, Ради з туризму держав СНД, ОЧЕС, ЦЄІ, участь в діяльності світових і міжнародних структур усіх рівнів: ООН, Рада Європи, ЄС і тому подібне. Співпраця з цими організаціями сприятиме виходу України на міжнародний рівень розвитку туризму. Тому подолання перешкод на шляху співпраці є важливим кроком для майбутнього туристичної галузі.

У розвитку міжнародного туристичного співробітництва велику роль відіграє державне регулювання у сфері туризму. В Україні воно недосконале і має такі недоліки[16]:

- постійна реорганізація органу державного управління (в 1993 р. – Державний комітет України по туризму, в 1999 р. – Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму, 2001 р. – Державний департамент туризму, в 2002 р. – Державна туристична адміністрація України, в 2005 р. – Міністерство культури і туризму, в 2006 р. – Державна служба туризму і курортів України), яка створює несприятливі умови для залучення іноземних інвестицій до туристичної галузі;
- недостатнє фінансування туристичної галузі обмежує можливості України співпрацювати з міжнародними організаціями, брати участь в форумах, конференціях, симпозіумах, які ними проводяться, що знижує позитивний імідж держави в світовому туристичному співтоваристві, веде до

зменшення кількості укладених контрактів, втрати завойованих позицій на міжнародному ринку;

- слабка нормативно-правова база для діяльності туроператорів.

Для ефективного розвитку співпраці необхідним є[56]:

- збільшення обсягу фінансування розвитку галузі на державному і регіональному рівнях;
- створити сильний виконавчий орган в галузі туризму;
- при розробці законодавчих актів, які стосуються туризму, слід широко використовувати знання і досвід фахівців підприємств туристичної сфери;
- сприяння створенню в Україні різноманітних недержавних громадських туристичних організацій, а саме асоціацій з різних напрямках туристичної діяльності (туроператорів, виставкових організацій, туристичних видань), їх вхід в світові об'єднання, міжнародні організації та асоціації різного спрямування;
- активізація процедури спрощення візового режиму для туристів, які прибувають в Україну з країн ЄС та інших економічно розвинених країн;
- вдосконалення системи підготовки та підвищення кваліфікації туристичних кадрів України через проходження відповідного навчання та стажування в спеціалізованих закладах світу;
- відображення в законі «Про туризм» формування представницького особи України;
- створення наукового центру туризму.

З точки зору розвитку туризму, Південна Америка наділена різноманітними рекреаційними ресурсами: це і океан, і ріки, і озера, і солончаки, і пустеля, і природні ландшафти, і гори, й історичні міста, і міста-курорти, і велика кількість визначних пам'яток. Кожний із цих ресурсів в деякій мірі вже освоєний людиною і використовується в туристичній сфері.

Так, наприклад, Тихий океан дає можливість розвивати пляжний туризм, серфінг, віндсерфінг, парапланеризм, дайвінг та круїзний туризм.

В Аргентині в 2010 році створено Міністерство туризму замість існуючого до цього Секретаріату по туризму. Рішення перевести Секретаріат з питань туризму в категорію Міністерства було дуже важливим, оскільки туризм є важливою складовою загального потенціалу країни. Безумовно, туризм є не тільки чудовим способом залучення чистих грошових ресурсів до бюджету, а й сприяє створенню позитивного іміджу країни на міжнародній арені. Завдяки своїй активній роботі, Міністерство туризму Аргентини не тільки визначає галузеву політику, а й через що знаходиться в його веденні Національний інститут розвитку туризму, на який покладено безпосередній обов'язок управління і розвитку туристичної діяльності на міжнародному рівні, сприяє просуванню нових культурних і туристичних програм, нових туристичних маршрутів і напрямків[31].

Кабінет міністрів України на засіданні 24 квітня 2019 року схвалив проект угоди з урядом Еквадору про взаємне скасування візових вимог. Угода передбачає, що для поїздок в Еквадор досить буде мати тільки закордонний паспорт.

Громадяни України при поїздках з будь-якими цілями зможуть перебувати на території Еквадору не більше 90 днів, які оновлюються на нові 90 днів протягом одного року з дати першого в'їзду. Громадяни Еквадору зможуть перебувати в Україні без віз не більше 90 днів протягом кожного півроку. Для перебування в Еквадорі понад 90 днів (до 180) без покидання країни українцям перед в'їздом в країну необхідно отримати консульську візу.

В даний час громадяни України можуть без віз відвідувати 23 країни Північної і Південної Америки. Для відвідування 9 країн континенту необхідно отримати консульську візу.

Така ж сама угода 24 грудня 2019 року підписана з Колумбією. Уряд двох країн затвердив міжнародні угоди про взаємне скасування візових вимог. Зараз українці не потребують візу для виїзду до Колумбії чи Еквадору

Для туристичного співробітництва України й Чилі, однієї з перших країн Південної Америки, яка визнала незалежність України та встановила з нею дипломатичні відносини ще у січні 1992 року, зроблено ряд кроків. З 1995 року Посол України в Аргентинській Республіці акредитований в якості Посла України в Республіці Чилі за сумісництвом. У 1997 році в Києві розпочало діяльність Почесне консульство Чилі в Україні, а наступного року Україна призначила свого Почесного консула в Чилі. Особливого значення для розбудови взаємин мав офіційний візит у Чилі Президента України Л.Кучми в 1995 році. Під час візиту було підписано ряд угод про співробітництво, зокрема, в галузі культури, науки і освіти між Україною і Чилі. Нині провідні туристичні оператори і туристичні агенти великих міст України пропонують різноманітні тури до Чилі. Насамперед, українці зупиняють свій вибір на столиці Сантьяго, пляжних курортах Антофагаста, Вальпараїсо, Аріка та Віньядель-Мар, на унікальних природних та історико-архітектурних зонах Озерного краю, Патагонії та острова Пасхи. Динаміка туристичних потоків з України, свідчить про зростання інтересу туристів з України до Чилі[15].

Цього року Україна піднялася у світовому рейтингу паспортів, зайнявши 43-є місце з показником в 126 країн, в які українці можуть потрапити без віз.

Отже, можна стверджувати, що лише за умови активної державної політики та узгоджених дій усіх органів державної та місцевої влади з розвитку туризму, створення сприятливих правил гри, сприйняття міжнародного туризму як форми розвитку інтеграційних комунікацій, туризм стане потужною національною індустрією, а міжнародні відносини стійкими і міцними.

ВИСНОВКИ

Світовий досвід підтверджує величезну значимість туризму, який є однією з найбільших, високоприбуткових і найбільш динамічних галузей економіки та сфери послуг. Експерти Всесвітньої Туристичної Організації вважають, що в даний час обсяг бізнесу у сфері туризму дорівнює або навіть перевершує експорт нафти, продуктів харчування або автомобілів. Туризм став одним з головних гравців у міжнародній торгівлі, і виступає в той же час одним з основних джерел доходу для багатьох країн, що розвиваються.

Поряд з зростанням економічної вагомості туризму, все більше зростає функція даної галузі по відтворенню життєвих сил людини, підвищення її якості життя. Як сфера духовної культури туризм виконує гуманітарні, світоглядні, пізнавальні, пропагандистські, виховні, й інші соціальні функції в суспільстві.

У першому розділі визначено місце туризму в світовій економіці. На даний момент роль туризму в усьому світі постійно зростає, це пов'язано зі збільшенням впливу туризму на роль в житті людей, а також на економіку країн в цілому. Зараз економіка туризму, тобто разом з пов'язаними галузями, забезпечує близько 10% світового ВВП. Розглянуті туристсько-рекреаційні ресурси як основа розвитку туризму. Вони впливають на територіальну організацію рекреаційної діяльності, формування рекреаційних районів і центрів, на їх спеціалізацію та економічну ефективність. Виокремлено методи дослідження з точки зору написання кваліфікаційної роботи, а саме філософські (формулювання ідеї дослідження, постановки мети та завдань роботи, окреслення об'єктно-предметної області дослідження, з'ясування сутності основних термінів та понять); загальнонаукові (аналіз і синтез, індукція, дедукція, узагальнення, систематизація); конкретно наукові (ранжирування, групування).

Другий розділ характеризує передумови та фактори розвитку туризму в країнах Південної Америки. Насамперед, країни Південної Америки мають величезний потенціал до розвитку туристичної сфери. Це і кліматичні умови, і

вигідне географічне положення, і безліч туристично привабливих локацій, природних та антропогенних надбань. Також розглянуто інфраструктурні можливості в контексті розвитку туризму в регіоні. В країнах Південної Америки досить непогано розвинена транспортна, готельна та ресторанна мережа, проте є певні проблеми, які суттєво призупиняють цей розвиток.

У третьому розділі зроблено аналіз найпопулярніших туристичних напрямів у країнах Південної Америки. З метою виявлення регіональних особливостей розвитку туризму в країнах Південної Америки зроблено ранжирування та групування країн Південної Америки за показниками розвитку туризму. За результатами дослідження, було виділено чотири групи країн: країни з високим рівнем розвитку туризму, з середнім рівнем розвитку, група країн, в яких розвиток туризму нижче середнього, з низьким рівнем розвитку туризму. Проведене дослідження свідчить про регіональні відмінності та неоднорідність у розвитку туризму в країнах Південної Америки, що викликано специфічністю регіону, економічними показниками, відмінностями у демографічній ситуації, особливостями соціального розвитку регіону.

Виявлено найпопулярніші туристичні напрями Південної Америки серед українських туристів, а саме, встановлено, що найпопулярніші серед українців напрямки в Південній Америці: Бразилія, Аргентина, Чилі, Перу і Еквадор. Перспективи співпраці у галузі туризму між Україною країнами Південної Америки, які полягають у тому, що для багатьох країн Південної Америки українцям не потрібна віза. Серед них: Аргентина, Болівія, Бразилія, Еквадор, Парагвай і Перу.

Отже, можна стверджувати, що лише за умови активної державної політики та узгоджених дій усіх органів державної та місцевої влади з розвитку туризму, створення сприятливих умов, сприйняття міжнародного туризму як форми розвитку інтеграційних комунікацій, туризм стане потужною національною індустрією, а міжнародні відносини – стійкими і міцними.

РЕЗЮМЕ

Вінніченко Марія Валентинівна

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В КРАЇНАХ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню регіональних особливостей розвитку туризму в країнах Південної Америки. Мета роботи – виявлення регіональних особливостей, проблем та перспектив розвитку туризму в країнах Південної Америки. Завдання роботи: розкрити сутність туризму як суспільно-економічного явища; охарактеризувати передумови та фактори розвитку туризму в країнах Південної Америки, зокрема проаналізувати туристсько-рекреаційний потенціал та інфраструктурні можливості країн регіону; на основі застосування методів ранжирування та групування виявити регіональні особливості та найпопулярніші туристичні напрями серед країн Південної Америки; виявити проблеми розвитку туризму в країнах Південної Америки та перспективи співпраці у галузі туризму між Україною та країнами даного туристичного регіону. Об'єктом дослідження є туризм в країнах Південної Америки, а предметом – регіональні особливості, проблеми та перспективи розвитку туризму в країнах Південної Америки. У ході виконання кваліфікаційної роботи були використані методи філософські, загальнонаукові та конкретно наукові.

В кваліфікаційній роботі визначено місце туризму в світовій економіці, розкрито сутність туристсько-рекреаційних ресурсів та методи дослідження, охарактеризовано туристсько-рекреаційний потенціал та інфраструктурні можливості країн Південної Америки, зроблено ранжування та групування країн Південної Америки за показниками розвитку туризму, виявлено ключові проблеми розвитку туризму, названо найпопулярніші туристичні напрями серед українських туристів і розглянуто перспективи туристичної співпраці України та країн Південної Америки.

Ключові слова: туризм, туристсько-рекреаційні ресурси, ранжування, туристичні показники, країни Латинської Америки.

RESUME

Vinnichenko Maria Valentinovna

REGIONAL SPECIFICS OF TOURISM DEVELOPMENT IN THE COUNTRIES OF SOUTH AMERICA

Qualification work is devoted to the study of regional features of tourism development in South America. The purpose of the work is to identify regional features, problems and prospects of tourism development in South America. Tasks: to reveal the essence of tourism as a socio-economic phenomenon; to characterize the

preconditions and factors of tourism development in the countries of South America, in particular to analyze the tourist and recreational potential and infrastructural opportunities of the countries of the region; based on the application of ranking and grouping methods to identify regional features and the most popular tourist destinations among the countries of South America; identify problems of tourism development in South America and prospects for cooperation in the field of tourism between Ukraine and the countries of this tourist region. The object of the study is tourism in South America, and the subject - regional features, problems and prospects of tourism development in South America. In the course of qualifying work, philosophical, general scientific and specifically scientific methods were used.

The qualifying work identifies the place of tourism in the world economy, reveals the essence of tourist and recreational resources and research methods, describes the tourist and recreational potential and infrastructural capabilities of South America, ranked and grouped South American countries by tourism development indicators, identified key problems of tourism development. named the most popular tourist destinations among Ukrainian tourists and considered the prospects of tourist cooperation between Ukraine and South America.

Key words: tourism, tourist and recreational resources, ranking, tourist indicators, Latin American countries.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова О.Ю. Міжнародний туризм: навч. посібник. Москва: Аспект Пресс, 2002. 470 с.
2. Амоша А. Проблеми економічної оцінки рекреаційних ресурсів: Навч. посібник. Донецьк: 1987. 25 с.
3. Багрова Л.А., Багров Н.В., Преображенский В.С. Рекреационные ресурсы. М.:Академия. 388 с.
4. Бабарицька В. К., Малиновська О. Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійнотермінологічні основи, сервісне забезпечення турпродукту: Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2004. 288 с.
5. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна та регіональна географія світу: Посіб. К.: Академія, 2003. 688с.
6. Бобкова А. Г. Правовое обеспечение рекреационной деятельности: монография. Донецк: Юго-Восток, 2000. 308 с.
7. Булатов А.С. Страны и регионы мира: экономико-политический справочник: Москва : Проспект, 2006. 624 с.
8. Вплив пандемії COVID-19 на країни Латинської Америки та Карибського басейну: веб-сайт. URL: https://www.cepal.org/sites/default/files/publication/files/46502/S2000751_en.pdf (дата звернення: 21.04.2021)
9. Все о туризме. Туристическая библиотека: веб-сайт. URL: <http://tourlib.net/wto.htm> (дата звернення: 19.03.2021).
10. Всесвітня туристична організація : веб-сайт. URL: <http://www2.unwto.org> (дата звернення: 15.11.2020).
11. Гладкий Ю.Н., Сухорукое В.Д., Экономическая и социальная география зарубежных стран : учебник для студ. высш. пед. уч. Москва : Академия, 2008. 464 с.
12. Головченко В. Регіонознавство: Азія, Африка й Латинська Америка: навч. посіб. Київ: Дип. акад. при МЗС України, 2013. 343 с.

13. Данильчук В. Ф. Особенности формирования и развития туристических предприятий: монографія. Донецк: НАН України. Ин-т економіки пром-сти, 2006. 240 с.
14. Дронов В.П., Максаковский В.П., Ром В.Я. Экономическая и социальная география: Справочные материалы. М.: Просвещение, 1994. 208 с.
15. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / упоряд. В.А Смолій, В.К. Федорченко, В.І. Цибух. К.: Слово, 2006. 372 с.
16. Закон України про туризм від 11 лют. 2014 р. № 1315: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
17. Звіти Всесвітньої туристської організації за 2017-2018 роки: веб-сайт. URL: http://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2018.pdf (дата звернення 02.02.2021)
18. Зорін І. В., Квартальнов В. А. Енциклопедія туризму: довідник. М.: Фінанси і статистика, 2003. 368 с.
19. Кравців В.С., Л.С. Гринів, М.В. Копач, С.П. Кузик. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери. Львів: НАН України, 1999. 123с.
20. Кужель Ю. та ін. Туристское страноведение: Центральная и Южная Америка: учебник для ВУЗов. М.: Юрайт, 2020. 112 с., 121-122 с., 156с.
21. Кузик С.П. Економічна і соціальна географія країн світу: навчальний посібник. Львів: Світ, 2002. 672 с.
22. Кусков А. С., Голубева В. Л., Одинцова Т. Н. Рекреаційна географія. М.: Флинта, 2005. 496 с.
23. Лук'янова Л. Г., Цибух В. І. Рекреаційні комплекси: навч. посібник. К.: Вища школа, 2004. 346 с.
24. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). 3-є вид., перероб. та доп. К.: Альтерпрес, 2005. 436 с.
25. Любіцева О.О. Туристичне країнознавство: країни лідери туризму. Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2008. 436 с.
26. Мальська М. П., Антонюк, Н. М. Ганич. Міжнародний туризм і сфера послуг. К.: Знання, 2008. 661 с.

27. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес: теорія та практика. М.: Фінанси і статистика, 2007. 424 с.
28. Масляк П.О., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу. К.: Лібра, 1996. 328 с.
- 29.Международный туризм и занятость. URL: http://vfmgju-tourism.ru/sistema_upravleniya_turizmom_33/mejdunarodnyi_turizm_i_zanyatost_309/index.html (дата звернення 13.03.2021)
30. Мироненко Н. С., Твердохлебов И. Т. Рекреационная география. М.: Изд-во Московского ун-та, 1981 г. 207 с
31. Николаенко Д. В. Рекреационная география: М.: ВЛАДОС, 2001. 288 с.
32. Олейник П. О. Страны мира в цифрах: учебник 2-е изд. Москва: Велби, 2011. 62 с.
33. Осипчук О. В., Мотузенко О. О. Международное сотрудничество Украины в отрасли туризма. Молодые научные работники – географической науке. 2013г. С.78-79.
34. Офіційна сторінка міністерства туризму Бразилії. Ministério do Turismo. URL: <http://www.turismo.gov.br/> (дата звернення 15.04.2021г)
35. В. І. Пономаренко. Менеджмент закладів оздоровлення та відпочинку в рекреації. К.: Денеб, 2005. 416 с.
36. Посольство України в Федеративній республіці Бразилія: веб-сайт.URL: <https://brazil.mfa.gov.ua/ua>(дата звернення 15.03.2021)
37. Посольство України в Республіці Перу: веб-сайт.URL: <https://peru.mfa.gov.ua/>(дата звернення: 14.04.2021)
38. Посольство України в Аргентинській Республіці: веб-сайт.URL: <https://argentina.mfa.gov.ua/>(дата звернення: 16.05.2021)
39. Посольство України в Республіці Чилі: веб-сайт.URL: <https://chile.mfa.gov.ua/>(дата звернення 13.02.2021)
40. Ростов Є. Ф. Економіка країн світу: довідник. К.:Картографія, 1998. 383 с.

41. Світовий Атлас Даних: веб-сайт.URL: <https://knoema.ru/>(дата звернення: 10.04.2021)
42. Сокол Т.Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах: підручник. Київ: Альтерпрес, 2009. 447 с.
43. Специфика занятости в сфере туристских услуг: веб-сайт.URL: <http://uchebnik-online.com/122/14.html>(дата звернення 05.05.2021)
44. Черненко В. А. Международный бизнес: учебник. Санкт-Петербург: Санкт-Петербургский государственный университет сервиса и экономики. 2011. 428 с.
45. Шаповал В.М. Державний лад країн світу. К.: Український Центр Правничих Студій, 1999. 320 с.
46. Юрківський В.М. Країни світу. Підручник. К.: Либідь, 1999. 368 с.
47. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни: навч. посібник. К.: Либідь, 2000. 416 с.
48. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення 03.04.2021)
49. Офіційний сайт Державного агентства України з туризму та курортів: веб-сайт.URL: www.tourism.gov.ua(дата звернення 07.02.2021)
50. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України: веб-сайт. URL: <https://mfa.gov.ua/> (дата звернення 18.04.2021)
51. Challenges Facing Tourism Markets in Latin America and the Caribbean Region in the New Millennium. *Journal of Travel Research*. 2018.URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/004728750104000209?journalCode=jtrb> (Last accessed 16.04.2021)
52. Fox J. Brazil's hotel outlook positive through 2021. URL: <https://www.hotelmanagement.net/development/brazil-s-hotel-outlook-positive-through-2021-jll> (Last accessed: 17.02.2021).
53. Guyana – Kaieteur National Park. URL:<https://www.lonelyplanet.com/guyana/kaieteur-national-park/attractions/kaieteur-falls/a/poi-sig/363581/1329606> (Last accessed 15.03.2021)

54. Haynes B. Why the World Cup cannot save Brazil's tourism industry. Reuters: Information Agency. URL: <http://www.reuters.com/article/2013/06/15/us-brazil-tourism-idUSBRE95E08320130615> (Last accessed: 14.03.2021).
55. International Trade Statistics: URL: https://www.wto.org/english/res_e/statistics_e/its_e.htm (Last accessed: 25.04.2021).
56. Most important problems affecting Latin American countries according to opinion leaders and journalists in 2019: веб-сайт. URL: <https://www.statista.com/statistics/1069008/latin-america-main-problems/> (Last accessed 14.05.2021)
57. Prospects for Regional Cooperation between Latin America and the Caribbean Region and the Asia and Pacific Region: URL: <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/156072/adbi-wp217.pdf> (Last accessed 03.04.2021)
58. Responsible Tourism in South America. URL: <https://www.responsibletravel.com/holidays/south-america/travel-guide/responsible-tourism-in-south-america> (Last accessed 15.03.2021)
59. Sobral F. An analysis of the dynamics of the tourism industry in Brazil: challenges and recommendations: 2017, Emerald Group Publishing Limited. URL: https://www.researchgate.net/publication/228652732_An_analysis_of_the_dynamics_of_the_tourism_industry_in_Brazil_Challenges_and_recommendations (Last accessed: 19.03.2021).
60. Statista – The Statistics Portal for Market Data, Market Research and Market Studies: веб-сайт. URL: <https://www.statista.com/> (Last accessed 21.04.2020).
61. Uruguay – Settlement Patterns. URL: <https://www.britannica.com/place/Uruguay/Settlement-patterns#ref32688> (Last accessed 30.03.2021)

ДОДАТКИ

Додаток А. Характеристика туристсько-рекреаційного потенціалу регіону

Рис. А.1. Льодовик Періто-Морено (Аргентина)

Рис. А.2. Гора Фіцрой (Аргентина)

Рис. А.3. Куева-де-лас-Манос (Аргентина)

Рис. А.4. Салар-де-Уюні (Болівія)

Рис. А.5. Reserva Eduardo Avaroa (Болівія)

Рис. А.6. Озеро Тітікака (Болівія і Перу)

Рис. А.7. Національний парк Ігуасу (Бразилія)

Рис. А.8. Водоспад Анхель (Венесуела)

Рис. А.9. Національний парк архіпелагу Лос-Рокес (Венесуела)

Рис. А.10 Вулкан Котопахи (Еквадор)

Рис. А.11. Малюнки Наска (Перу)

Рис. А.12. Патагонія (Чилі)